

Suomalaiset utopiayhteisöt maailmalla

Jouni Korkiasaari
Siirtolaisuusinstituutti

”Suomalaiset ihannesiirtokunnat ovat ulkosuomalaisten siirtokuntia, jotka perustettiin jonkin tietyn aatteen tai filosofian pohjalta. Yhteisöt olivat yleensä kooltaan hyvin pieniä ja lyhytkestoisia. Jotkut vanhemmistakin ihanneyhteisöistä ovat säilyttäneet suomalaisuutensa näihin päiviin asti.”

http://fi.wikipedia.org/wiki/Suomalaiset_ihannesiirtokunnat

Maastamuutto 1860–2010

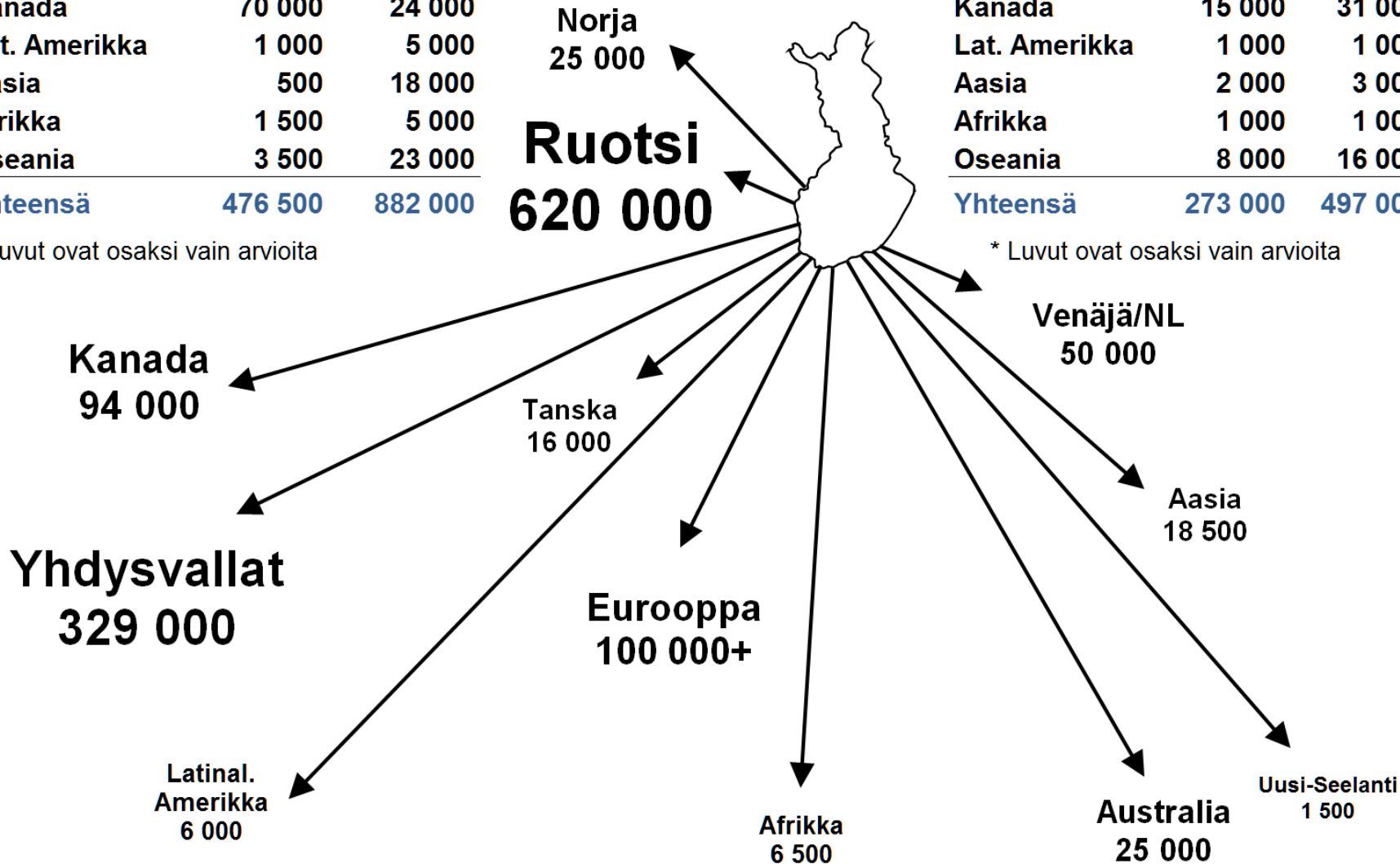
Maa/maanosa	1860–1944	1945–2010
Ruotsi	(45 000)	575 000
Muu Eurooppa	(55 000)	203 000
Yhdysvallat	300 000	29 000
Kanada	70 000	24 000
Lat. Amerikka	1 000	5 000
Aasia	500	18 000
Afrikka	1 500	5 000
Oseania	3 500	23 000
Yhteensä	476 500	882 000

* Luvut ovat osaksi vain arvioita

Ulkosuomalaiset 2010

Maa/maanosa	1. polvi	2. polvi
Ruotsi	171 000	265 000
Muu Eurooppa	55 000	100 000
Yhdysvallat	20 000	80 000
Kanada	15 000	31 000
Lat. Amerikka	1 000	1 000
Aasia	2 000	3 000
Afrikka	1 000	1 000
Oseania	8 000	16 000
Yhteensä	273 000	497 000

* Luvut ovat osaksi vain arvioita

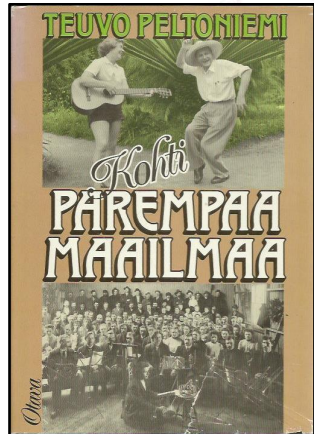

"Pako, protesti ja maallepako"

"Eristyneinä ja eristettyinä"

SUOMALAISTEN IHANNEYHTEISÖT JA SUOMEN SIIRTOLAISUUS
FINNISH UTOPIAN COMMUNITIES AND EMIGRATION FROM FINLAND
FINSKA UTOPISAMHÄLLEN OCH EMIGRATION FRÅN FINLAND

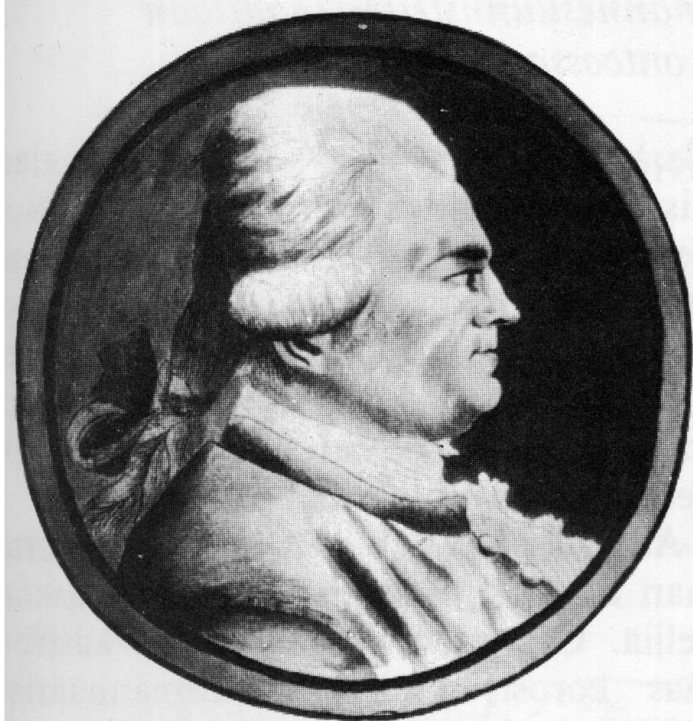
Source Teuvo Peltoniemi 1985

Teuvo Peltoniemi: Kohti parempaa maailmaa – suomalaisten ihannesiirtokunnat 1700-luvulta nykypäivään. Otava 1985. (Tilausosoite: www.sosiomedia.fi)

UUSI JERUSALEM

Sierra Leone (1792)

Uskonnollinen ja valistusfilosofinen yhteisö

New Jerusalem johtohahmo oli August Nordenskiöld (1754–1792).

AMURINMAAN YHTIÖ

Strelok, Venäjä (1868–1872)
sosialistinen, n. 50 henkilöä

Suomenruotsalainen ryhmä lähdössä Helsingistä Amuriin.
Retkikunnan johtaja oli Fridolf Höök. Kuvan on ottanut Carl
Johan Schoultz Bremer-havenissa matkalla Amuriin 1868.

ERIK APPEL

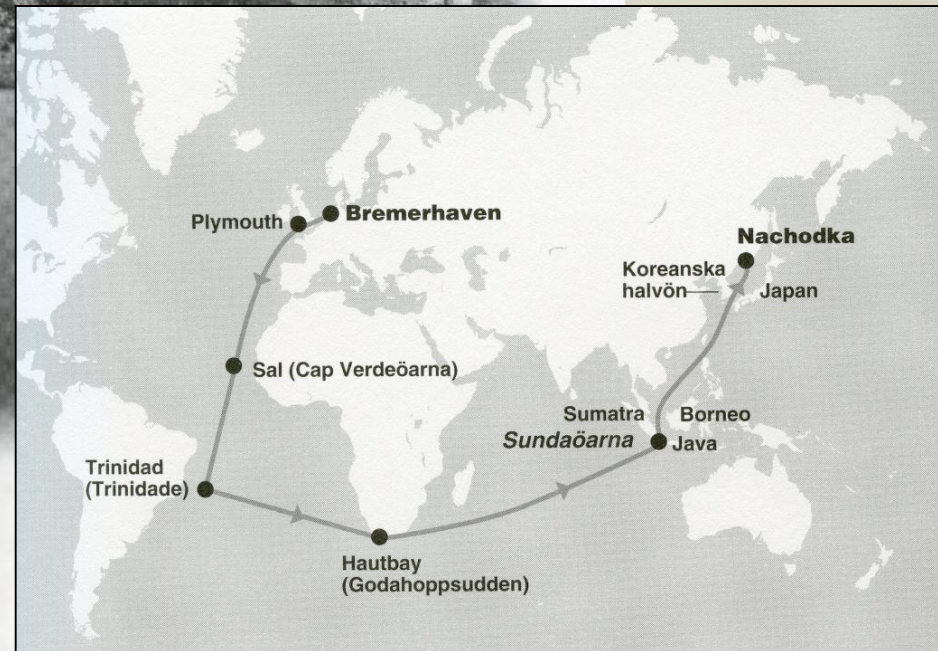
Det förlovade Amurlandet

- Ensimmäiset 10 henkeä Turun seudulta Amurin kuvernööriksi nimitetyn Harald Furuhjelmin mukana
- Toinen 26 hengen ryhmä Helsingin seudulta merikapteeni Fridolf Höökin johdolla 1868 (omalla laivalla)

Finlandssvenskt
kollektiv
i "Vilda östern"

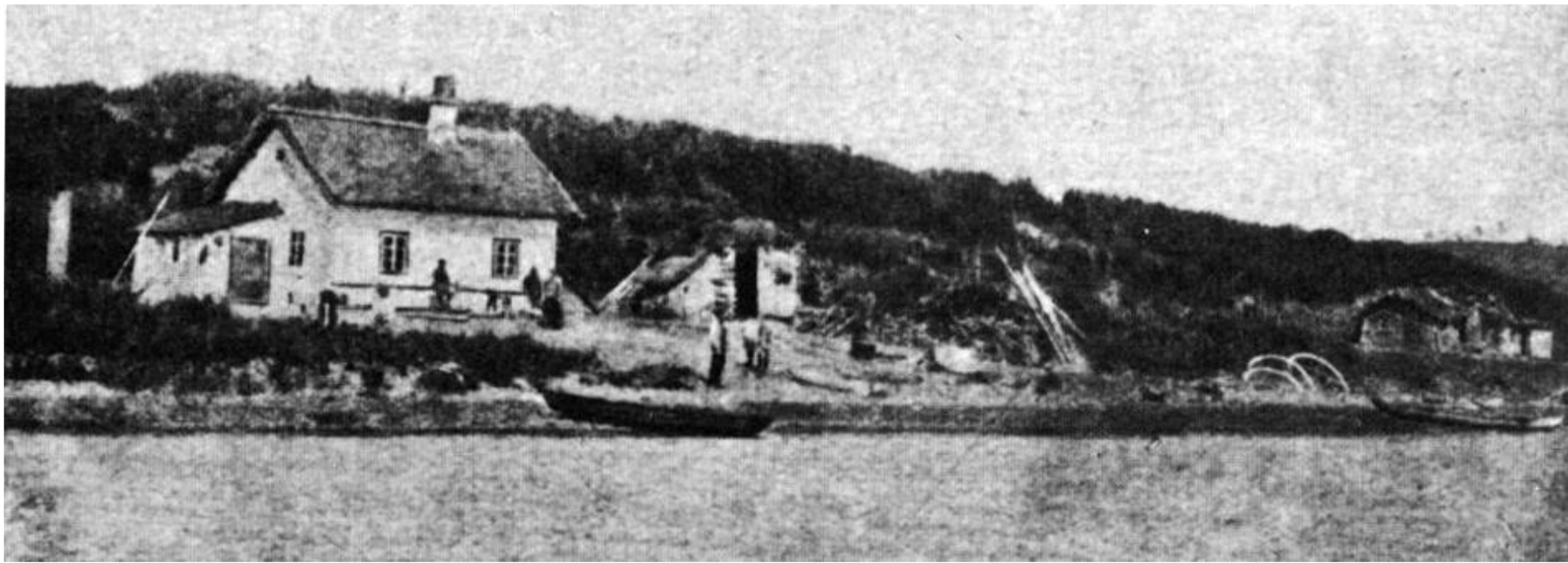
Schildts

Omalla laivalla Amurinmaahan

AMURLAND'S
FINNISH UTOPIAN
SETTLEMENT

Suomalaisten rakentama talo Strelokissa.

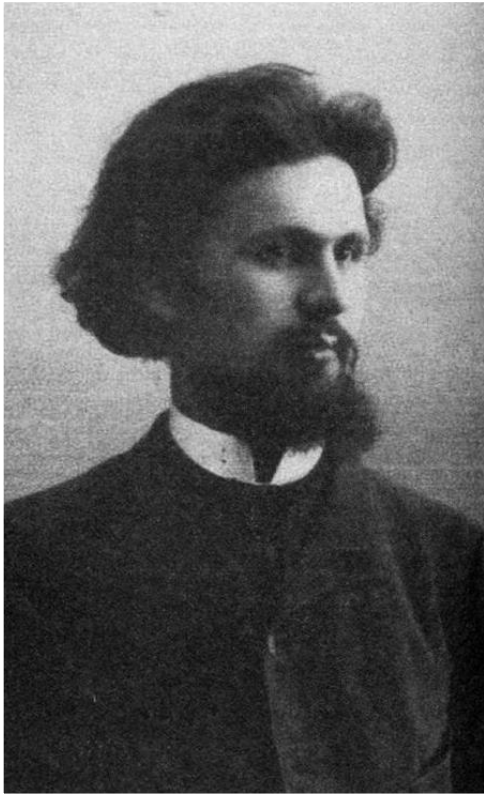
Pysyvän yhteisön perustamisen epäonnistuttua
monet siirtyivät Alaskaan

Kapteeni Fridolf Höökin
muistomerkin paljastus
merimiesten
hautausmaalla
Vladivostokissa 1989.
Seisomassa Höökin
pojanpoika Grigori
Vasjukevity.

CHILLAGOE

Queensland, Australia (1900)
Sosialistinen yritys, n. 80 henkeä

Johtohahmo Matti Kurikka
(1863-1915)

Matti Kurikka oli suomalainen lehtimies ja teosofis-sosialistinen kirjailija sekä utopisti.

Teosofia ("jumalviisaus") tarkoitti alun perin filosofista ajattelua, joka kohdistui Jumalan olemuksen selville saamiseen salaperäisellä, välittömällä näkemyksellä.

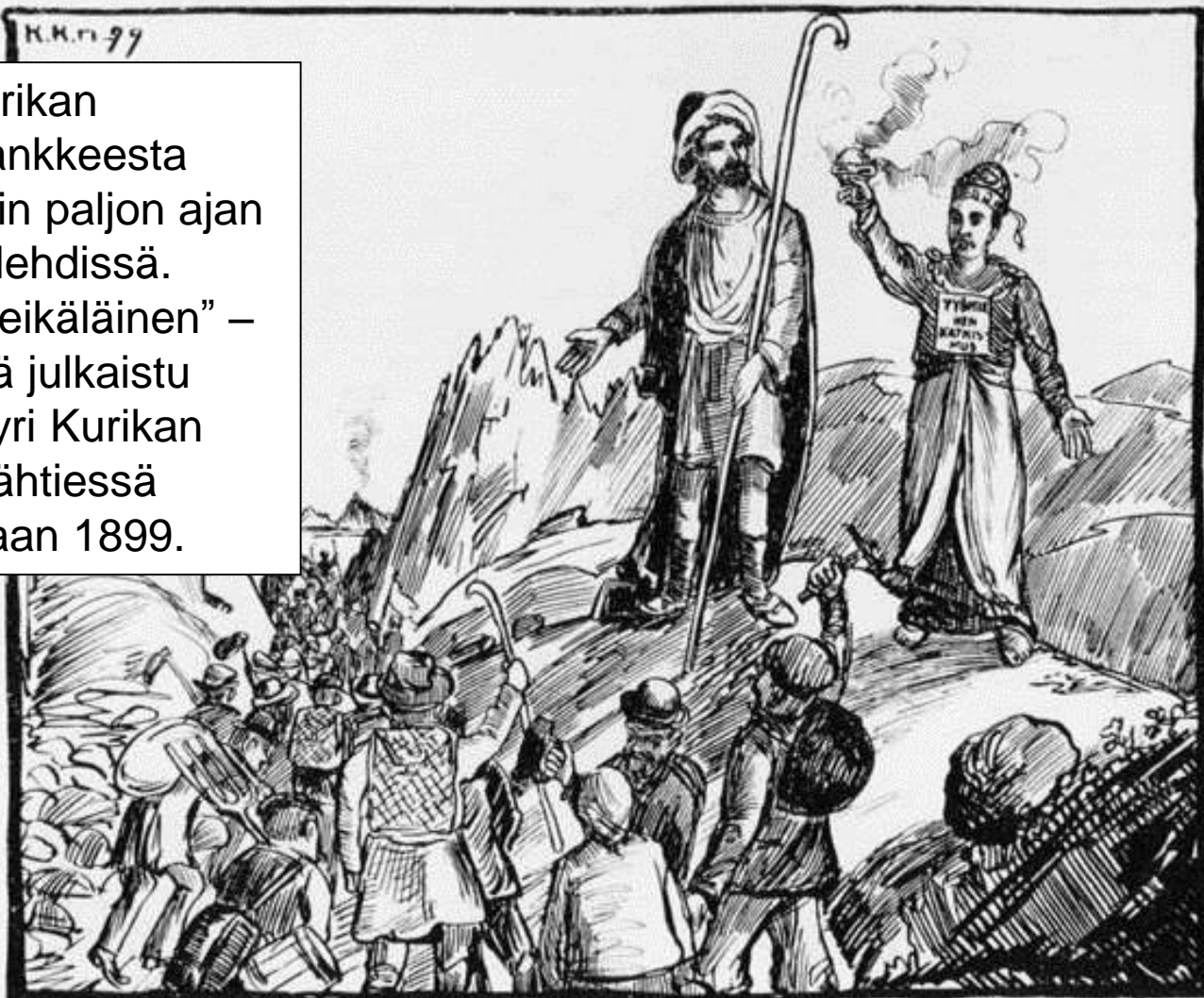
Uusi Mooses

eli

Matti Kurikka johtamassa työväkeämme Australiaan.

K.K. 1899

Matti Kurikan utopiahankkeesta kirjoiteltiin paljon ajan sanomalehdissä. "Matti Meikäläinen" – lehdessä julkaistu karikatyyri Kurikan joukon lähtiessä Australiaan 1899.

Jhanne-maassa

eli siellä missä piimää ja puuroa vuotaa.

KOKKOLA

Sanomia Keski-Pohjanmaalta.

N:o 69. – 2.9.1899

Kanadaanko suomalaiset

“Siirtolainen” n:o 33 kirjoittaa tunnetun nimimerkki Rpp. Seuraavaa:

Kuten viime numerossa jo kerroimme on Suomesta lähtenyt komissiooni etsimään Canadassa sopivaa maa-alaa uutta suomalaista siirtolaa, uutta Suomea warten. Toiskieliset lehdet tietävät kertoa että tuo komissiooni on saapunut Canadaan ja on käynnyt kateselemassa maata ja seutuja New-Foundlandissa mielistyen tuohon maahan suuresti sen tähden, että se on yhtä kylmä kuin Suomi.

Onko siis komissionin tarkoituksena katsoa wain sitä, että löydetään maa, joka kylmyydessä wetää wertoja Suomelle? Eikö sitä pidetä ollenkaan silmällä missä määrin maa on hedelmällistä, missä määrin se palkitsee raatajansa, jaksaa elättää asujamensa?

Jos kylmyyttä wain pidetään silmämääränä, niin toiwottawasti owat New-Foundlandista löy-

Kanadaanko suomala- laiset

“Siirtolaisen” n:o 33 kirjoittaa tunnetun nimimerkki Rpp. seuraavaa:

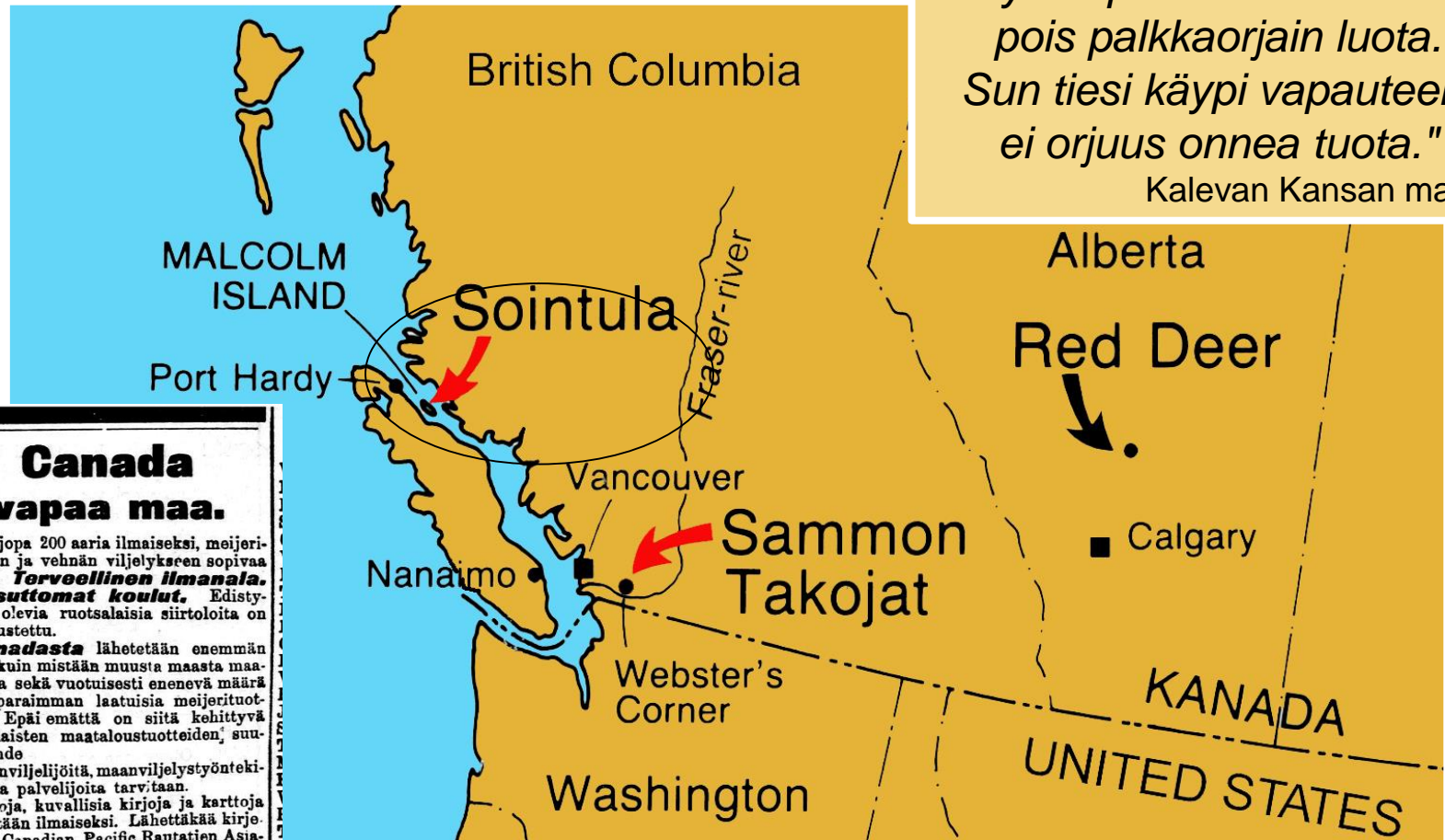
Kuten viime numerossa jo kerroimme on Suomesta lähtenyt komissiooni etsimään Canadasta sopivaa maa-alaa uutta suomalaista siirtolaa, uutta Suomea warten. Toiskieliset lehdet tietävät kertoa että tuo komissiooni on saapunut Canadaan ja on käynnyt kateselemassa maata ja seutuja New Foundlandissa mielistyen tuohon maahan suuresti sen tähden, että se on yhtä kylmä kuin Suomi.

Onko siis komissionin tarkoituksena katsoa wain sitä, että löydetään maa, joka kylmyydessä wetää wertoja Suo-

SOINTULA

British Columbia, Canada (1901–1905)
sosialistinen, n. 1000 asukasta

*"Käy eespäin kansa Kalevan,
pois palkkaorjain luota.
Sun tiesi käypi vapauteen,
ei orjuus onnea tuota."
Kalevan Kansan marssi*

Canada vapaa maa.

160 jopa 200 aaria ilmaiseksi, meijeritoimeen ja vehnän viljelyksen sopivaa maata. **Terveellinen ilmanala.** **Maksuttomat koulut.** Edistymään olevia ruotsalaisia siirtolaita on jo perustettu.

Kanadasta lähetetään enemmän voita kuin mistään muusta maasta maailmassa sekä vuotuisesti enenevä määrä mitä paraimman laatuista meijerituotteita. Epäilemättä on siitä kehittyvä kaikellaisten maataloustuotteiden suurin lähde.

Maanviljelijöitä, maanviljelysönteikijöitä ja palvelijoita tarvitaan.
Tietoja, kuvallisia kirjoja ja karttoja lähetetään ilmaiseksi. Lähettäkää kirjekortti Canadian Pacific Rautatien Asiamiehelle, Götöpori, Postgatan 55.
1934 Nord A. B. 7436.

Uusimaa

N:o 5 – 11.1.1901

Matti Kurikan puuhia ja seikkailuja.

Wiestit owat tienneet jo kertoa, että kirjailija Matti Kurikka, joka hehkuwalla puhelahjallaan osasi niin ihmeellisesti innostaa Helsingin työväkeä ja joka joutui yleisestä kiihkosta moninaisten arwostelujen alaiseksi sekä sitten lähti Austraaliaan Kalewan kansalle siirtokuntaa perustamaan, on saapunut Amerikkaan ja siellä aikoo aatteensa toteuttaa. Amerikkalaisten lehtien

Helsingin Sanomat

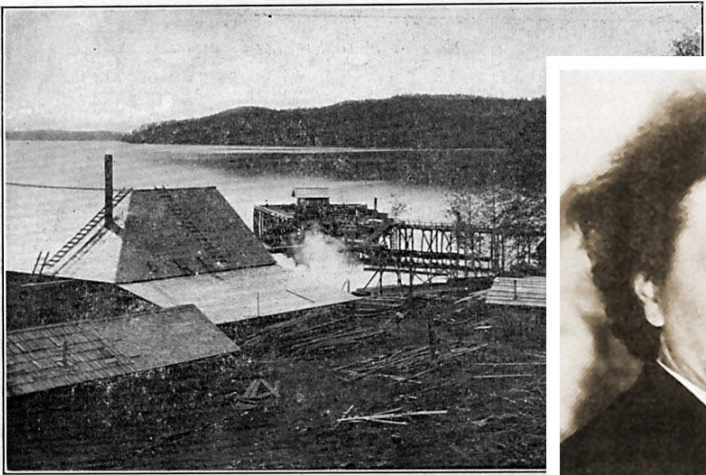
N:o 11 – 13.10.1904

– **Rakkaudenlait Malkosaarella.** Matti Kurikan perustamassa ihanneyhteiskunnassa, Sointulassa, Malkosaarella on kerrottu miesten ja naisten välisissä suhteissakin oltavan vapaalla kannalla. Tämä vapaus lienee hyvän malkosaarelaistenkin mielestä mennyt monessakin liiallisuuksiin, koskapa Sointulan naisilla on ollut tuonnottain asian johdosta kaksi kokousta, joista ensimmäi-

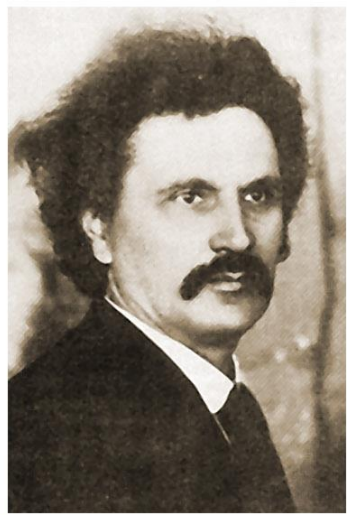
Matti Kurikan puuhia ja leikkailuja.

Wiestit owat tietäneet jo kertoa, että kirjailija Matti Kurikka, joka hehkuwalla puhelahjallaan osasi niin ihmeellisesti innostaa Helsingin työväkeä ja joka joutui yleisessä kiihkössä moninaisten arwostelu-

– **Rakkaudenlait Malkosaarella.** Matti Kurikan perustamassa ihanneyhteiskunnassa, Sointulassa, Malkosaarella on kerrottu miesten ja naisten välisissä suhteissakin oltavan vapaalla kannalla. Tämä vapaus lienee hyvän malkosaarelaistenkin mielestä mennyt monessakin liikanaisuuksiin, koskapa Sointulan naisilla on ollut tuonnottain asian johdosta kaksi kokousta, joista ensimmäinen pidettiin viime heinäkuun 13 p:nä. „Tämä kokous“, niin kuuluu Kalevan kansan eli Malkosaaren ihanneyhteiskunnan leh-

Näköala Sointulasta, B. C., Canada

Matti Kurikka 1863-1915

Näköala Sointulasta, B. C., Canada. Hedelmäpuun taimien istutus 1904

SOINTULA • PLACE OF HARMONY

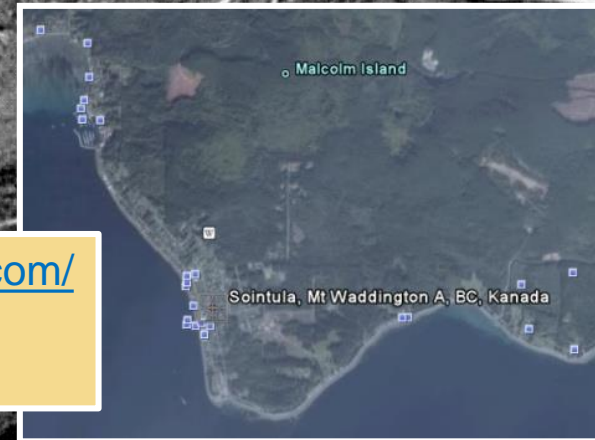

Kalevan Kansa Colonization Companyn johtokunnan kokous.
Kuvassa A.B. Mäkelä (piippu kädessä) oikealla puolellaan keskellä
Matti Kurikka. Malcolm Island, Sointula, British Columbia, 1904.

Ruokala, varasto, sauna ja
puolivalmis saha Sointulassa 1903.

<http://maps.google.com/>
Etsi: Sointula, BC
(... Satellite View)

Hedelmäpuita istuttamassa 1904.

Raivaaja

N:o 6 – 14.1.1910

– **Matti Kurikka Amerikassa.** Amerikan lehtien kertoman mukaan on Matti Kurikka New Yorkiin perustanut seuran ”Suomen Suojan” jonka tarkoituksena Kurikan kirjoituksista päättäen on hankkia parhain palkatut työt seuran jäsenten tehtäväksi, lopettaa ”turmiollinen” luokkataistelu ja hetken tullen astua Suomeen ase kädessä tappelemaan ryssien kanssa.

Siiveellisillä aseilla käyty luokkataistelu Matin meininkien mukaan siis on turmiollista ja raakaa, mutta taistelu murha-aseilla jaloa!

Matin ruuvit näyttävät olewan entistä höllemässä.

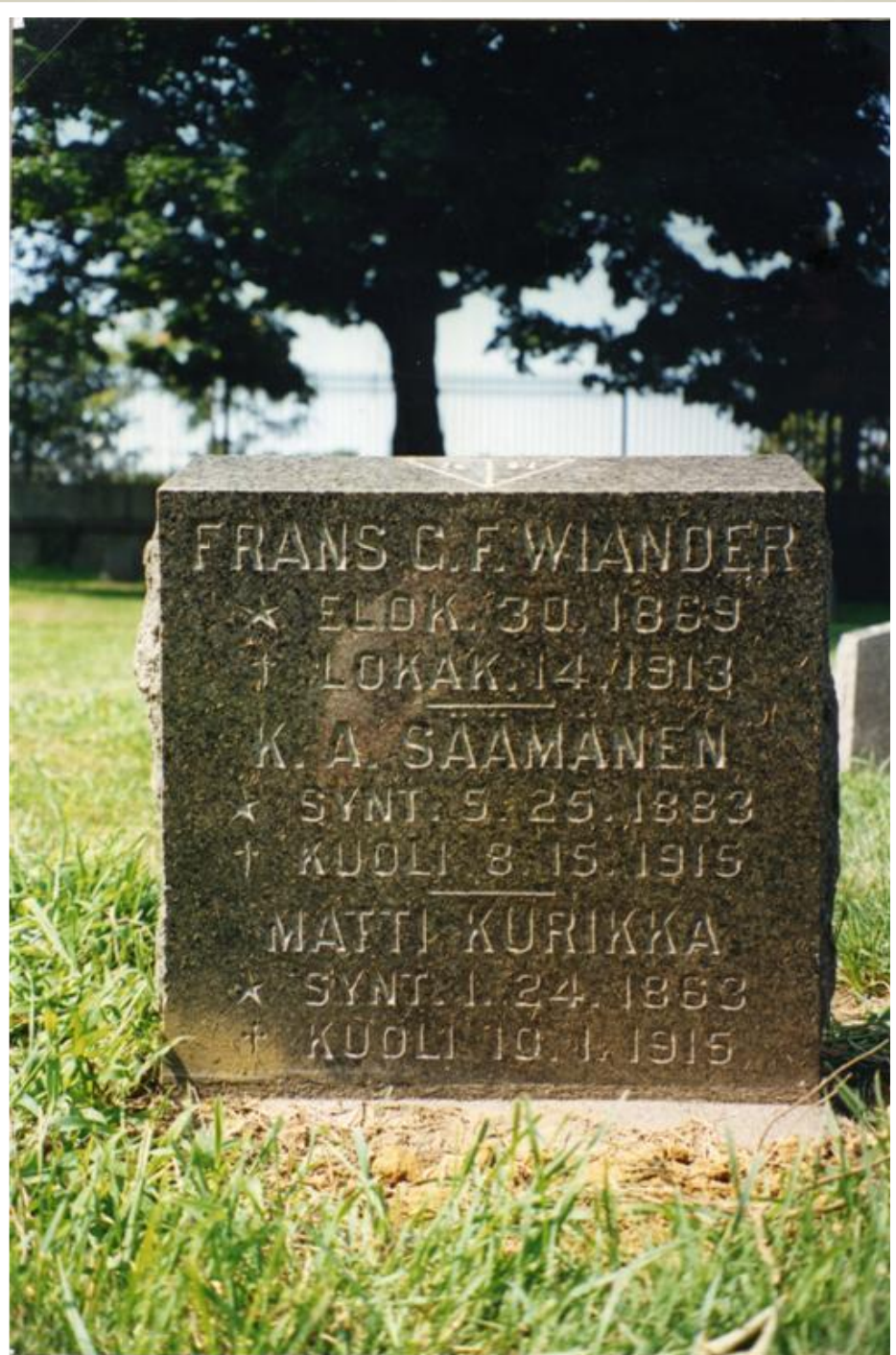
— **Matti Kurikka Amerikassa.** Amerikan lehtien kertoman mukaan on Matti Kurikka New Yorkiin perustanut seuran ”Suomen Suojan” jonka tarkoituksena Kurikan kirjoituksista päättäen on hankkia parhain palkatut työt seuran jäsenten tehtäväksi, lopettaa ”turmiollinen” luokkataistelu ja hetken tullen astua Suomeen ase kädessä tappelemaan ryssien kanssa.

Siiveellisillä aseilla käyty luokkataistelu Matin meininkien mukaan siis on turmiollista ja raakaa, mutta taistelu murha-aseilla jaloa!

Matin ruuvit näyttävät olewan entistään höllemässä.

Matti Kurikka syntyi
24.1.1863 Tuutarissa,
Inkerinmaalla ja kuoli
4.10.1915 Westerlyssä,
Rhode Islandilla (asui
Penkereen kylässä
Connecticutissa).

Kurikan hauta on
Greenwoodin hautaus-
maalla New Yorkissa.

Sointulan satama vuonna 1999.

Sointulan osuuskauppa on ainoa jäljellä oleva suomalaisen osuustoiminta-liikkeen perustama kauppa (co-op store) Kanadassa. Se perustettiin v. 1909.

SAMMON TAKOJAT

British Columbia, Canada (1905–1912)

Sosialistinen & teosofinen, n. 50 asukasta

Yhteisö toimi
Frazer-joen
varrella lähellä
Vancouveria
sijaitsevassa
Webster's
Cornerissa.
Hajoamisen
jälkeen jäljelle
jääneet tekivät
mm. metsätöitä
osuustoiminta-
pohjalla.

**Sammon Takoijen muistokivi
Webster's Cornerissa.**

REDWOOD VALLEY

California, USA (1912–1932)

Sosialistinen & osuustoiminnallinen, n. 120 as.

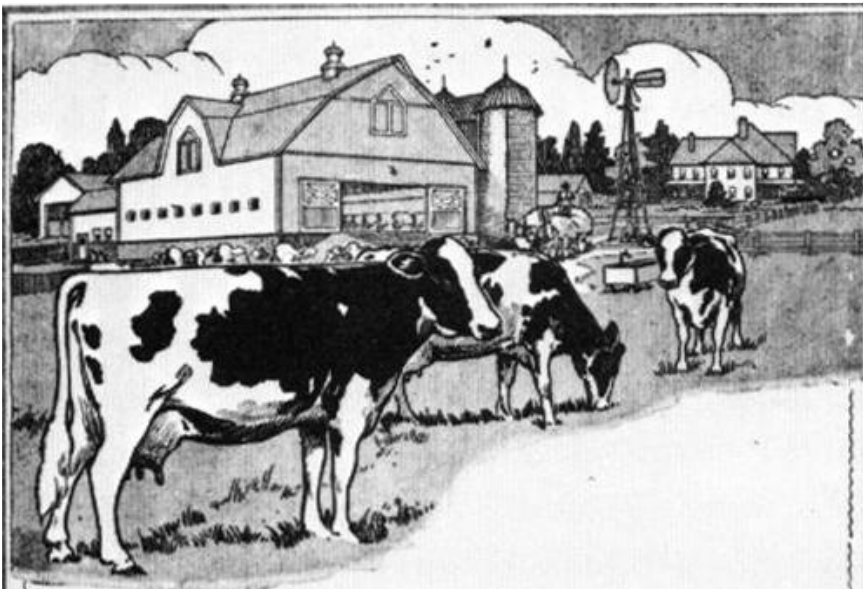
Californian Suomalaisen Sosialisti
Osastojen kesäjuhla, 1916.

GEORGIAN OSUUSFARMI

Georgia, USA (1921-1966)
sosialistinen, n. 150 asukasta

Georgian Osuusfarmin ensimmäisiä jäseniä,
oikealla Arvo Vitali.

SUOMALAISTEN OSUUSFARMI GEORGIASSA

KUSTANTANUT
FAIRFIELD CO-OPERATIVE FARM ASSOCIATION
McKINNON via JESUP, GEORGIA

Vuonna 1922 osuusfarmi julkaisi kirjaseen saadakseen lisäjäsenten houkuttelemiseksi.

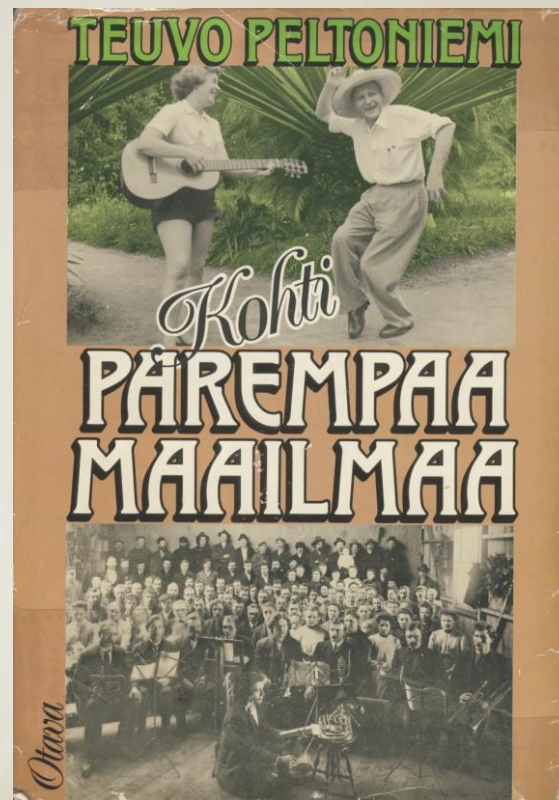
SUOMALAISET IHANNESIIRTOKUNNAT / FINSKA UTOPISAMHÄLLEN / FINNISH UTOPIAN COMMUNITIES

SIIRTOKUNTA SAMHÄLLE COMMUNITY	KESTO ¹⁾ VARADE DURATION	JÄSENIÄ ²⁾ MEDLEMMAR INHABITANTS	VALTAIDEOLOGIA HUVUIDELOGI MAIN IDEOLOGY	JOHTAJAT LEDARE LEADERS
UUSI JERUSALEM -suunnitelma/plan, Sierra Leone	1792 1792	–	Uskonnollinen/Reli- gious, Valistusfilo- safia/Enlightenment	August Nordenskiöld Carl Wadström
AMURINMAAN YHTIÖ Strelök, Venäjä/Russia	1868 1872	50	Sosialistinen	Fridolf Höök
CHILLAGOA Queensland, Australia	1900 1900	80	Sosialistinen	Matti Kurikka
SOINTULA Brittiläinen Kolumbia, Kanada	1901 1905	1000	Sosialistinen	Matti Kurikka A.B. Mäkelä
SAMMON TAKOJAT Brittiläinen Kolumbia, Kanada	1905 1912	50	Sosialistinen Teosofinen	Matti Kurikka
RED DEER -suunnitelma/ plan, Alberta, Kanada	1899 1899	–	Nationalistinen	Konni Ziliacus Axel Lille
ITABO Kuuba	1904 1908	50	Nationalistinen	Eero Erkkö
PONNISTUS Kuuba	1906 1909	50	Sosialistinen	A.A. Karr Oscar Norring William Keskinen Alex Kauhanen ym.
REDWOOD VALLEY Kalifornia, USA	1912 1932	120	Sosialistinen/Osuus- toiminta/Cooperative	Arvo Vitali ym.
GEORGIAN OSUUSFARMI Georgia, USA	1921 1966	150	Sosialistinen Osuustoiminta	Matt Tenhunen Oscar Corgan ym.
KARJALA-KUUME Neuvosto-Karjala/ Soviet Carelia	1920–30 -luku	6000– 8000	Sosialistinen	Matti Karila
PARADISO-suunnitelma/ plan, Riviera, Ranska	1925 1927	–	Vegetaristinen	Toivo Uuskallio H.D. Pennanen
PENEDO Rio de Janeiro, Brasilia	1929 1940 -luku	150	Vegetaristinen Uskonnollinen/ Religious	Oskari Jalkio Arthur Sonni
VILJAVAKKA Dominikaaninen tasavalta	1930 1944	140	Vegetaristinen Uskonnollinen	Arthur Thesleff
COLONIA FINLANDESA Misiones, Argentiina	1906 1940 -luku	500	Nationalistinen	Armas Nikkinen Eero Laulaja
COLONIA VILLA ALBORADA Paraguay	1920 1940 -luku	60	Vegetaristinen	Seppo Raulo
JAD HASHMONA Israel	1971	100	Uskonnollinen/ Religious	

¹⁾ Eräiden ihannesiirtokuntien täsmällisen keston määrittäminen on vaikeaa / The exact dates of some utopian communities are difficult to establish.

²⁾ Yhteensä lyhytaikaiset asukkaat ja lapset mukaanlukien siirtokunnan koko aikana. / Total number including short-term inhabitants and children throughout existence of colony.

LÄHDE / KÄLLA / SOURCE: Teuvo Peltoniemi: Kohti parempaa maailmaa. Otava 1985.

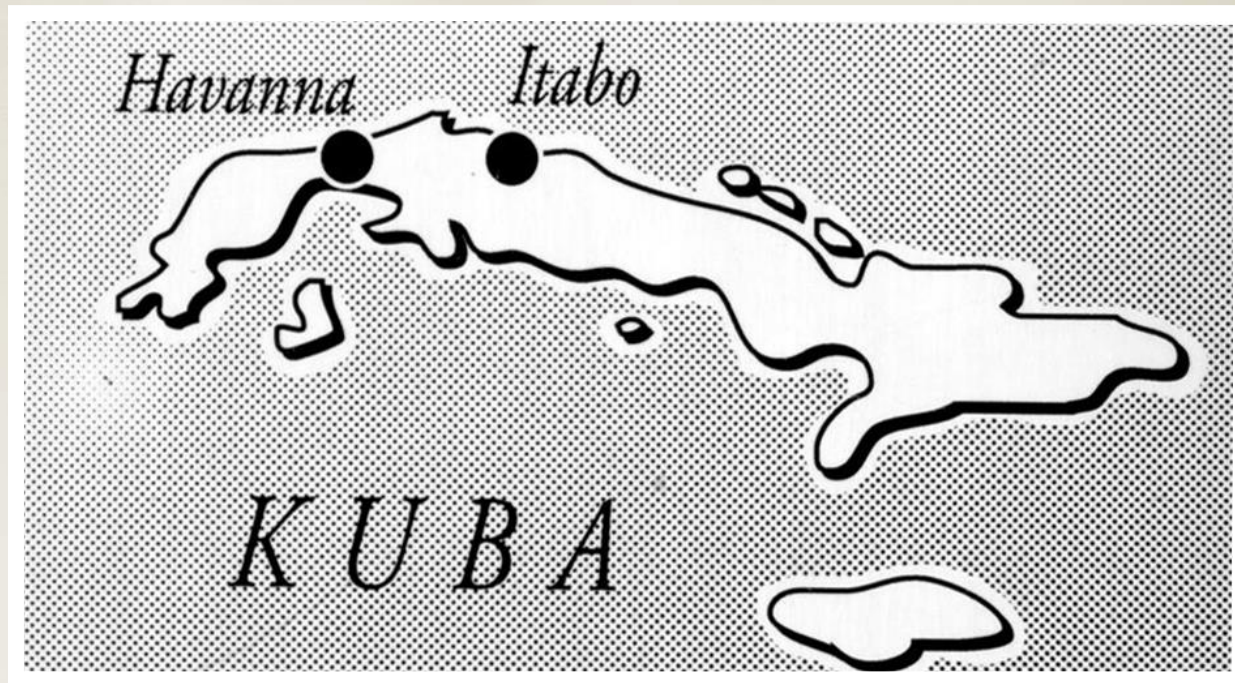
Etelä-Amerikan suomalaiset ihanneyhteisöt

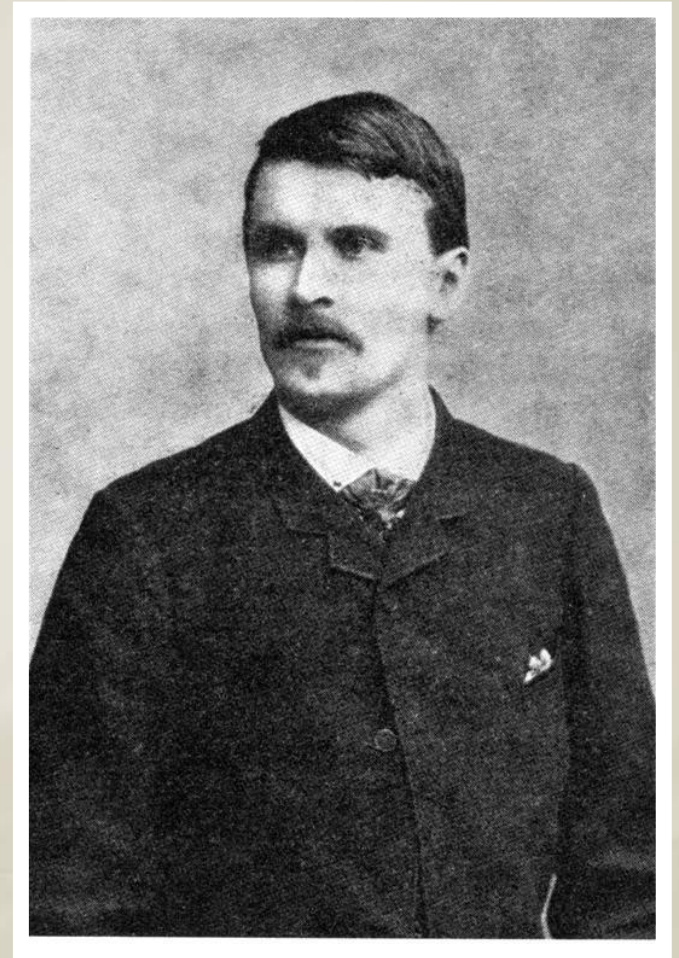
ITABO

Kuuba (1904–1908)

Nationalistinen & sosialistinen, n. 50 as.

Kun toimittaja **Eero Erkkö** joutui lähtemään maanpakoon, hän ryhtyi suunnittelemaan aktivisteille tukikohtaa Suomen ulkopuolelta. Paikaksi valikoitui Kuuban Itabo. Aktivisteja Kuubaan ei kuitenkaan saatu ja Erkkö palasi Suomeen vuonna 1905.

Eero Erkkö

Eero Erkko halusi Kuubasta turvapaikkaa aktivisteille, "Uutta Suomea", jota **Konni Zilliacus** oli turhaan etsinyt Kanadasta. Vaihtoehtona Erkolla oli Texas. Vuonna 1903 Erkko kävi katsomassa San Antonion lähellä sijainnutta tilaa, mutta lopulliseksi paikaksi valikoitui kuitenkin Kuuba.

Suunnitelmat olivat suureellisia. **Ajatuksena oli jopa koota Kuubaan suomalainen sotilasosasto**, joka vapauttaisi sitten Suomen tsaarin vallasta. Tätä varten Kuubaan piti saada laivalinja sekä Suomesta että New Yorkista. Kuubassa suomalaisten siirtolaan piti rakentaa rautatie.

Asia pidettiin toistaiseksi syrjässä julkisuudelta hankkeen poliittisen sävyn vuoksi.

Kuban Farmimaiden

||myyntiä välittävät

HORNBORG & CO.

24 STATE ST., NEW YORK., N. Y.

Itabon yrityksen rahoittajaksi ryhtyi amerikansuomalainen liikemies **A. Hornborg**, joka mainosti hanketta mm. Amerikan Kaiku -lehdessä.

Amerikkalaiset ostivat vuosisadan vaihteessa Kuubasta runsaasti maata. Eero Erkko hankki vielä Suomeen lähtiessään 30 osaketta East Cuba Colonization Companysta, jonka varainhoitaja oli A. Hornborg.

Erkko matkusteli Kuubassa kesän 1903 ja tutustui perusteellisesti maatalouden mahdollisuuksiin. Seuraavana vuonna maatiloihin kävivät **K. Brofeldt** ja **E.J. Canth** kiinnostuen erityisesti Itabon alueesta. Matkakirjeessään he valittelivat Kuuban maanomistusolojen sekavuutta, mutta korostivat, että *”ilmasto on paras mitä voi toivoa”*.

Suomalaisten valitsema Itabon alue oli Cuba Real Estate Associationin hallussa. Itaboa myytiin nimellä Chicago Colony, sillä alueella tarjottiin maata myös amerikkalaisille.

Itabo oli saanut alkunsa aktivistien kansallismielisenä pikku-Suomena, mutta toteutumisvaiheessaan se oli jo selvästi sosialistinen hanke.

Yhdysvalloissa suomalaisten Kuubaan muuttoa alkoi edistää entinen merikarhu **A. A. Karjalainen** eli **Karr**. Karjalainen suositteli, että tuli joilla olisi 1000 dollarin edestä pääomaa mutta arveli, että puolellakin siitä tulisi toimeen.

Keväällä 1904 maahan muutti ensimmäinen amerikansuomalaisten ryhmä Coloradosta. **Niskasen perhe** muutti seuraavana vuonna.

Vuonna 1907 **Huovisen perheen** muuttaessa Itaboon siellä asui 12 suomalaisperhettä. Tätä suuremmaksi ensimmäinen Kuuban suomalainen siirtokunta ei ilmeisesti ennättänytkään. Huoviset tulivat Itaboon Leadvillestä Coloradosta.

Kuubassa elämä osoittautui vaikeaksi.

Suomalaisten asumukset sijaitsivat raivaamattomassa korvessa ja maanviljely-yritykset epäonnistuivat. Maanviljelys on niin erilaista kuumassa maassa, sokeriruo'on viljelys oli aivan outoa eivätkä suomalaiset tunteneet paikallisia tapoja. Maa oli niin huonoa, ettei edes kaivoa saatu.

Itabossa lapsuutensa viettäneestä **Väinö Hooverista** (Huovinen) tuli yksi menestyneimmistä amerikansuomalaisista. Presidentti Kekkonen luovutti hänelle Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan komentajamerkin 10.6.1975.

Yhdysvalloissa **Väinö Hoover** perusti vuonna 1942 Hoover Electronics -yhtiön, joka rakensi ohjauslaitteita lentokoneisiin ja avaruusaluksiin.

Hoover kuoli 1984. Suomen Silta -lehden muistokirjoituksessa arvioitiin, että *”tri Hooverin tieteelliset saavutukset olisivat lähes varmasti asettaneet hänet Nobel palkintoehdokkaiden joukkoon, elleivät nämä olisi olleet huippusalaisia sotilaallisia tutkimuksia”*.

PONNISTUS

Kuuba (1906-1909)
sosialistinen, n. 50 asukasta

Ponnistus oli puhtaampi työväenyritys kuin Itabo.
”Päämäärämme on Vapaus, veljeys, yhdenvertaisuus
ja hyvä toimeentulo omalla ansiolla”.
Amerikansuomalaisessa Raivaaja-lehdessä
hankkeesta kirjoitettiin ahkerasti.

Ponnistuksessa kaikki päätökset tehtiin
yleiskokouksissa. Jäsenet puhuttelivat toisiaan
tovereiksi, uskontoon suhtauduttiin kielteisesti ja
hautajaisetkin pidettiin sosialistisen kaavan mukaan.

Hankkeen alullepanija oli työväenliikkeessä kulkenut merikapteeni **Oscar Norring**, joka muutti Kuubaan vaimonsa kanssa jouluna 1906.

Siirtokunnan toinen pioneeri, puuseppä **William Keskinen** kuului todellisiin ihannemuuttajiin, sillä hän oli ollut jo Matti Kurikan mukana Australiassa.

Ponnistuksessa oli tarjolla viiden eekkerin suuruisia palstoja, joilla voisi viljellä vihanneksia ja hedelmiä, erityisesti appelsiineja. Talojen rakentaminen olisi halpaa, sillä noin 200 dollarilla saisi pystyyn mökin, Norring lupasi.

ANTAA LUOTETTAVIA
TIETOJA MAANVILJELYK-
SESTÄ SEKÄ HINNOISTA
SUULLISESTI TAI KIR-
JEELISESTI.

OSCAR NORRING.
OMAJA - CUBA.

GIVES TRUSTWORTHY
INFORMATIONS ABOUT
FARMING AND PRICES OF
LAND IN CUBA.

Mr William Keskiseltä olen tänä päivänä
vastaanottanut Taalan (L 5) Haksipynnän
viisi eupimaksaksi (5) viiden eekkerin maasta
n: 2 pohjoimen osa. Ponnistus siirtolan maasta
Omajassa Cubassa.
Omaja Cuba L 5 p. Toukokokuu 1907
Oscar Norring.

Vuonna 1907 **Oscar Norring** kuittasi vastaanottaneeksi **William Keskiseltä** 25 dollarin etumaksun viiden eekkerin maapalasta Ponnistus-siirtolassa.

Olosuhteet siirtokunnassa olivat vaikeat

Ponnistukseen ei ollut tietä ja matkalla jouduttiin ylittämään joki kahlaamalla. Vettä jouduttiin kuljettamaan kolmen mailin päästä hevosilla ja muuleilla. Maakaan ei ollut niin loistavaa kuin johtajat olivat antaneet ymmärtää. Metsää oli vähän ja suurin osa maasta oli kuivaa ja vaikeasti viljeltävää. Lisäksi maanomistuksen laillisuus oli kyseenalainen.

Vuoden 1908 alussa Ponnistuksessa asui 12 suomalaisperhettä. Vain 130 eekkeriä siirtokunnan 610 eekkeristä oli viljeltynä. Viisi palstan ostanutta ei ollut edes saapunut maahan.

Vuonna 1909 suomalaiset olivat nälkäkuoleman partaalla, koska paikkakunnan hedelmäyhtiö lopetti toimintansa eikä ulkopuolisia tuloja saatu mistään. Vaikeudet kasautuivat, kun Omajan saha paloi ja alkoi sadekausi. Tyytymättömyys Norringia kohtaan kasvoi. Moni syytti häntä maakeinottelijaksi ja petturiksi.

Vuonna 1909 siirtokunta oli lähes kokonaan tyhjentynyt. Norring oli muuttanut New Yorkiin. Omajaan jäi vielä muutama sitkeä suomalainen, mutta lopulta kaikki muuttivat Yhdysvaltoihin. Ponnistuksen veteraani William Keskinen lähti Floridaan vasta vuonna 1959.

William Keskinen piti vuosikymmeniä yhteyttä Ponnistuksesta Suomeen palanneeseen Artturi Uusitaloon. 1920-luvulla Keskinen lähetti Uusitalolle kaksi valokuvaa, joista toinen esitti kuubansuomalaisien pyhäpäiväidylliä. Toisessa vuonna 1920 Omajassa otetussa kuvassa eturivissä poseeraavat (vas.) Larry, Harry ja Viola Keskinen metodistikirkon pyhäkoulussa. Muut lapset olivat amerikkalaisten siirtolaisten lapsia.

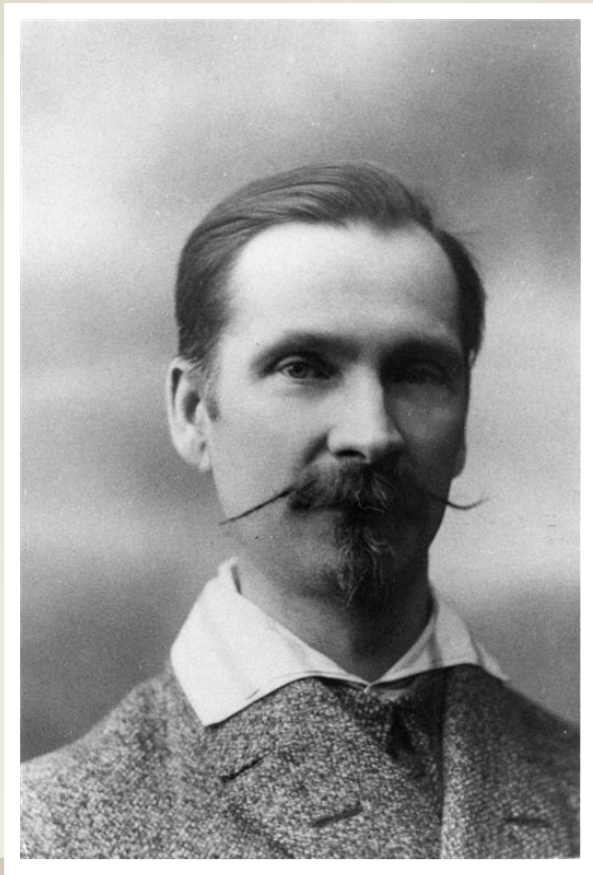

Päinvastoin kuin useimmilla muilla ihanneyhteisöpaikoilla ei Kuubassa ole ilmeisesti enää mitään jälkiä suomalaisista. Mutta kuten eräs jo amerikkalaistunut Kuuban siirtolainen sanoi:

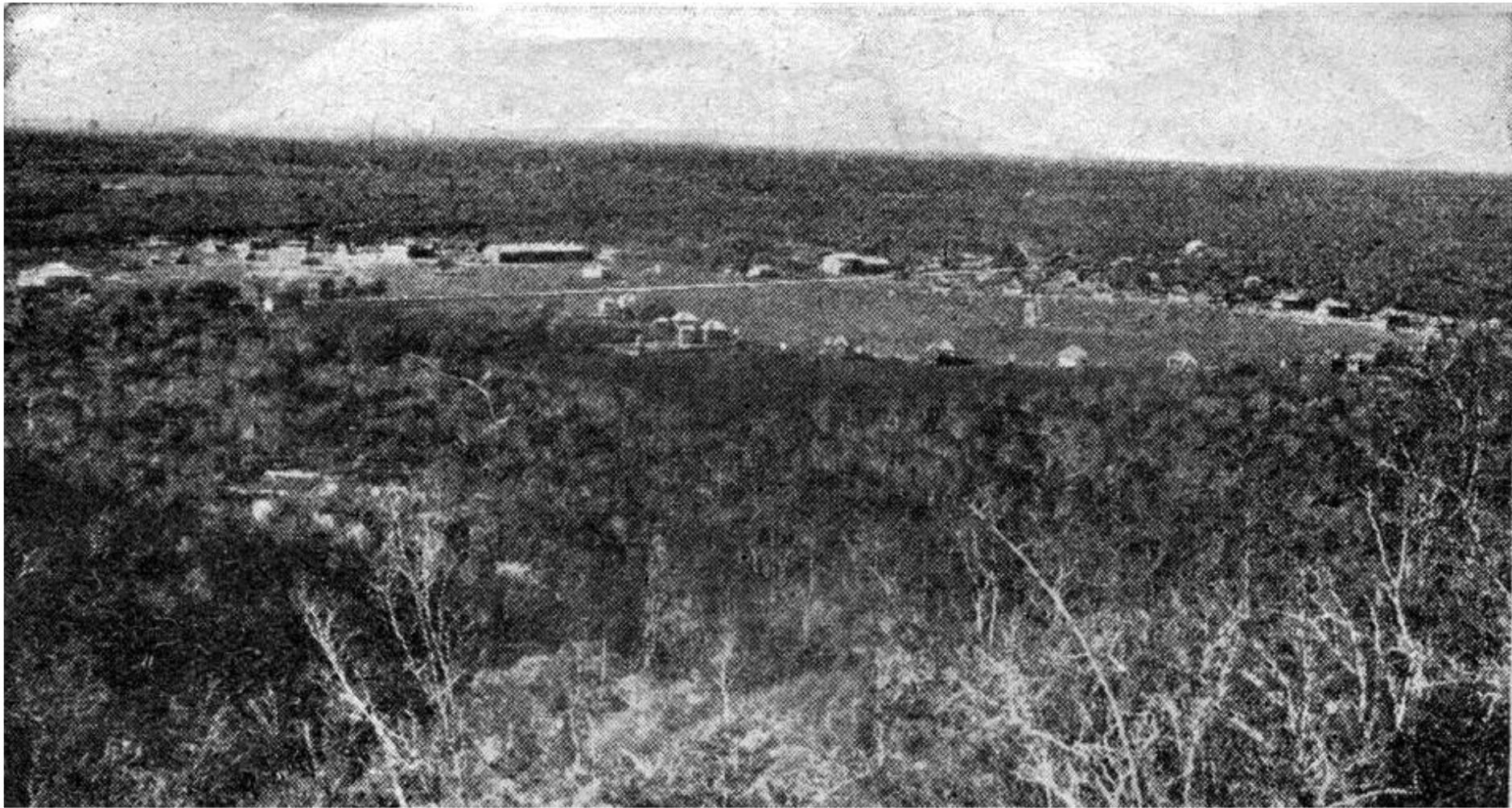
- *”Me aloitimme Kuubassa sosialismin jo ennen Castroa!”*

VILJAVAKKA

Dominikaaninen tasavalta (1930–1944)
vegetaristinen, n. 140 asukasta

Evankelista Oskar Jalkio Vaasasta
oli Viljavakan alullepanija.

Näkymä Viljavakkaan Villa Vasquezin kylässä.

FINNISH UTOPIAN COMMUNITIES IN SOUTH AMERICA

PENEDO

Rio de Janeiro, Brasilia (1929–1940)
Vegetaristinen & uskonnollinen, n. 150 as.

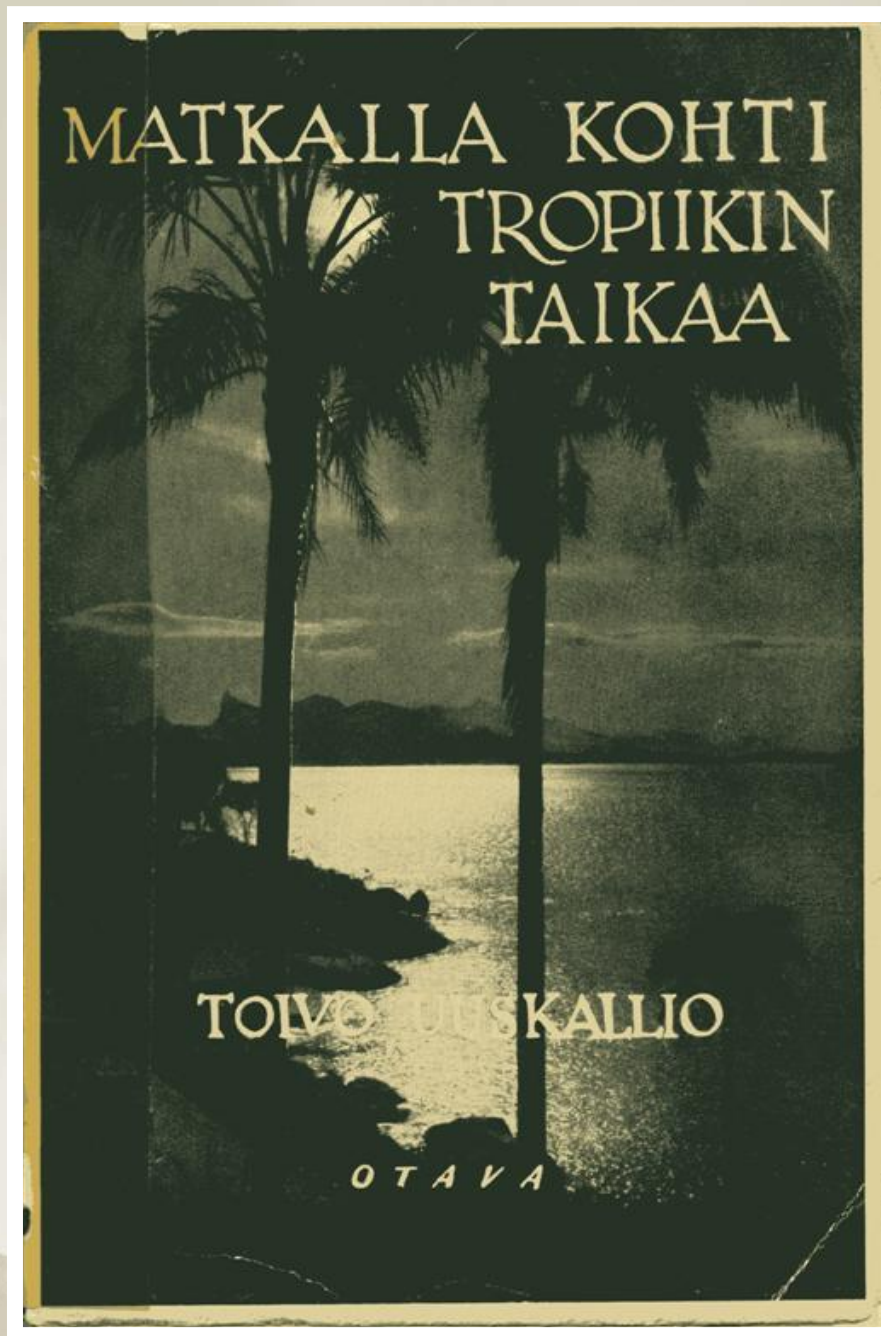
Yhteisön ”paikan-
hakuryhmä” v. 1927,
vasemmalta: Toivo
Uuskallio, Toivo
Suni, Frans
Fagerlund ja Ole
Aartelo.

Penedo-yhteisön
johtaja Toivo Uuskallio
ja hänen puolisonsa
Liisa, 1927.

Toivo Uuskallion
kirja "Matkalla kohti
tropiikin taikaa"
julkaistiin v. 1929.
Se houkutteli
monia suomalaisia
muuttamaan
Brasiliaan.

Penedon siirtolaisten lähtiäisjuhla Helsingissä 1920-luvun lopulla.

Kansanedustaja
Kyllikki Pohjola ja
Toivo Uuskallio
1953.

Penedo-siirtokunnan päärakennus.

Penedon vanhan maatilain huonekalut ovat ilmeisesti samat kuin suomalaisten tullessa v.1929.

Penedon suomalaisia 1952.

Penedon maisemaa.

Valokuvaaja
Matti Aaltonen
samban
pauloissa Kirsti
Toivosen
kanssa.

Näkymä nyky-Penedoon

- [Ylen Elävä arkisto: Penedon kadotetun paratiisin pelasti turismi](#)

COLONIA FINLANDESA

Misiones, Argentina (1906–1940)

Nationalistinen, n. 500 as.

Perustaja Arthur
Thesleff (1871–1920)

Aluksi suomalaiset joutuivat asumaan telttaleirissä, joka saatiin pystytettyä Argentiinan valtion avustamana.

Kastajaiset Colonia Finlandesassa 1936.

COLONIA VILLA ALBORADA

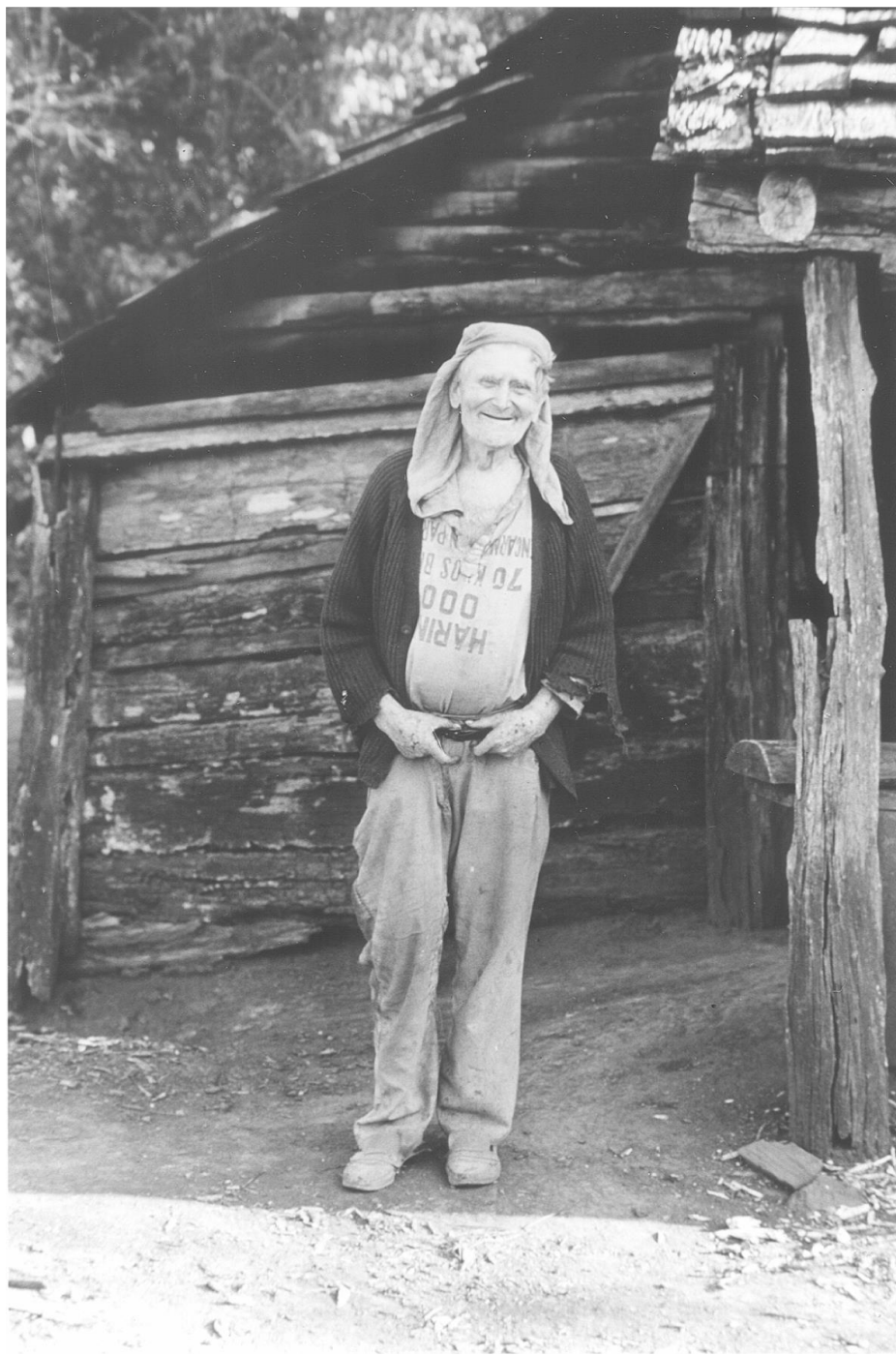
Paraguay (1920–1940)

Vegetaristinen, n. 60 asukasta

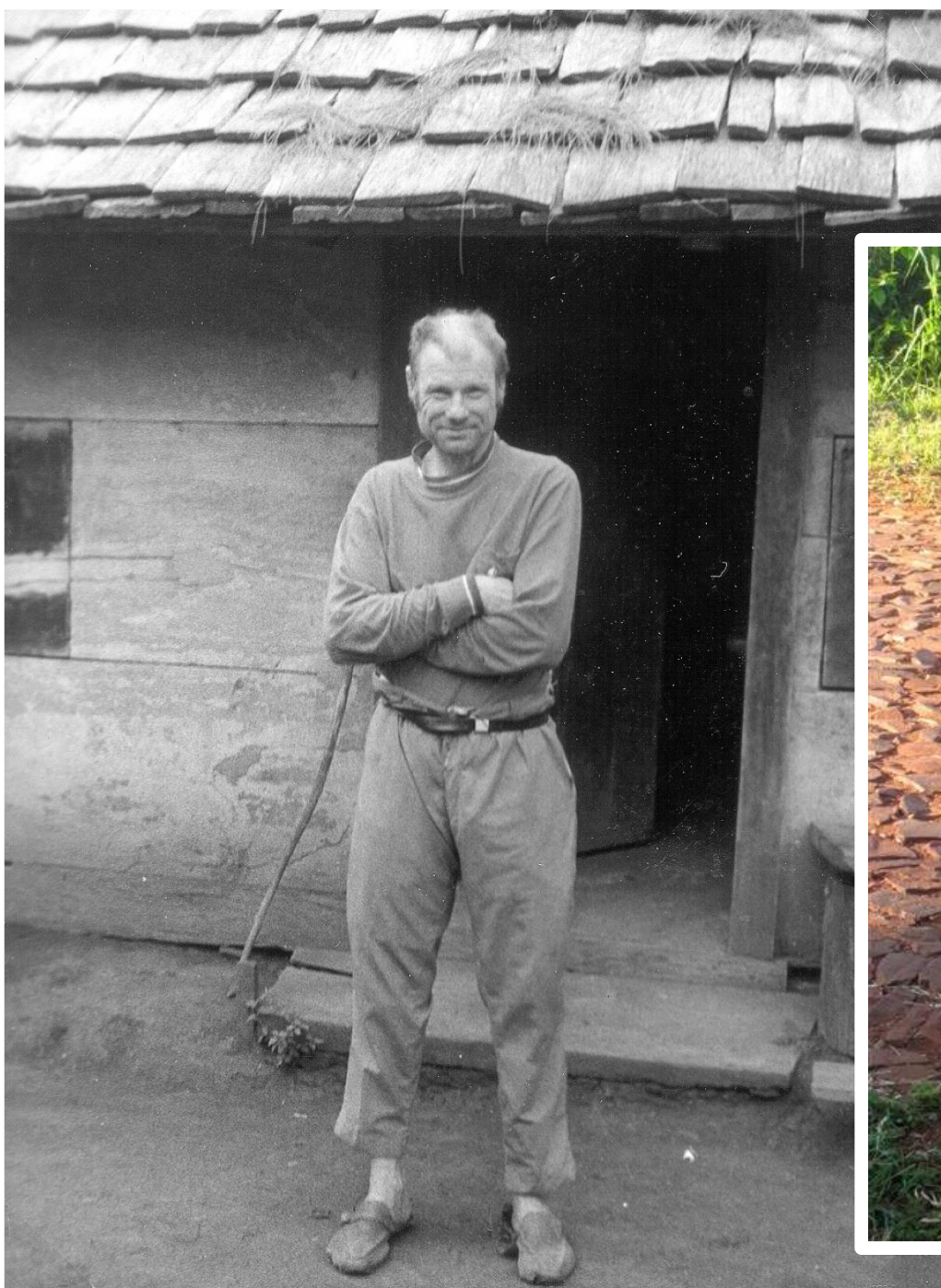

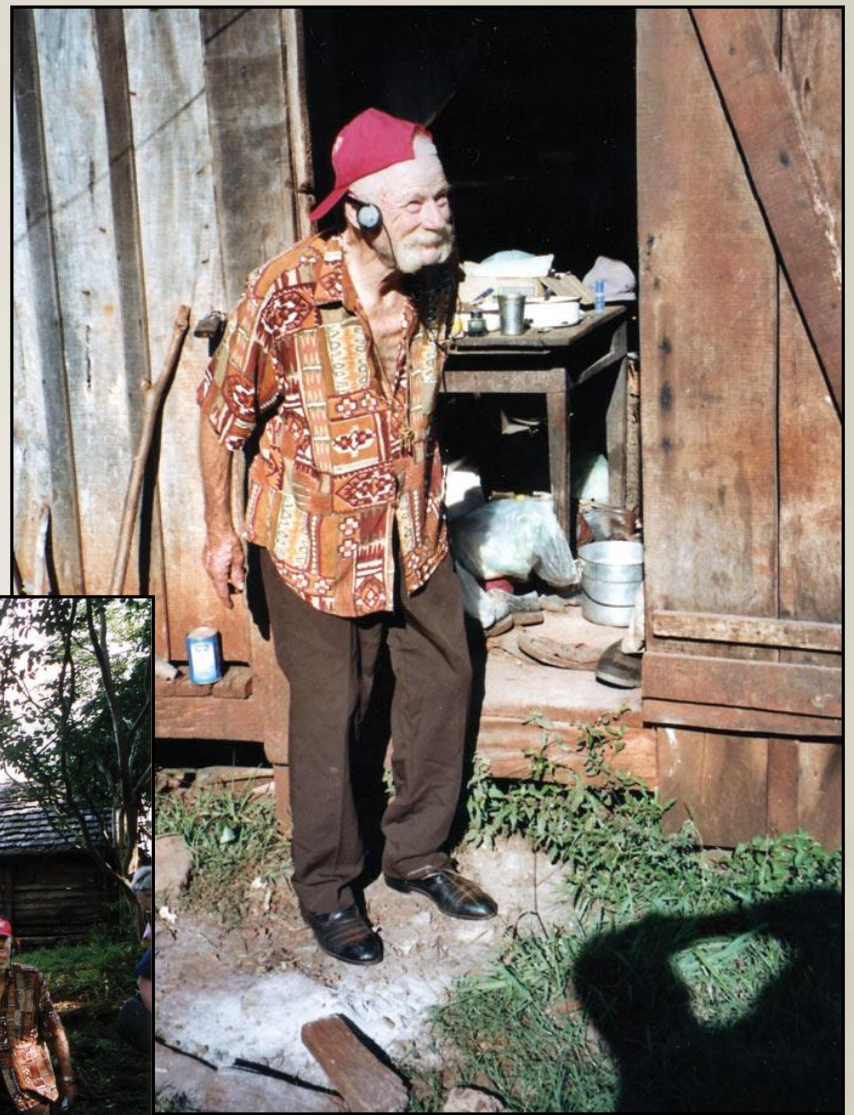
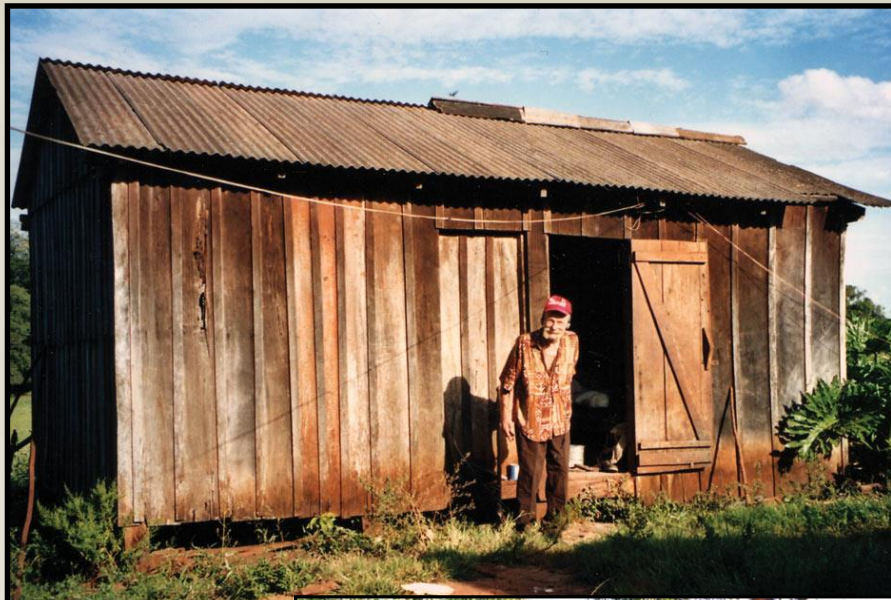
Suomen itsenäisyyspäivän viettoä Colonia Villa Alboradassa

Lauri Järvinen,
1978. Hän asettui
Villa Alboradoon v.
1931 oltuaan sitä
ennen merimiehenä.

Manuel Holopainen,
1977 ja 2010.

Kun Manuel Holopaisen talo on paloi n. 15 v. sitten Villa Alboradassa, hän muutti asumaan ulkorakennukseen.

Suomalaisista ihannesiirtokunnista YLE:n Areenalla:

- [Ylen Elävä arkisto: Argentiinan aarniometsissä mureni jopa suomalainen sisu](#)
- [Ylen Elävä arkisto: Penedon kadotetun paratiisin pelasti turismi](#)
- [Ylen Elävä arkisto: Viimeiset viidakkosuomalaiset](#)
- [Ylen Elävä arkisto: Kalevan kansan luvattu saari](#)
- [Ylen Elävä arkisto: Romahtaneita ihanteita ja unelmia - suomalaiset utopiasiirotokunnat](#)

<http://yle.fi/elavaarkisto/haku/#/toimituksen%20koostama/Romahtaneita%20ihanteita%20ja%20unelmia%20%E2%80%93%20suomalaiset%20utopiasiirotokunnat>

http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/viimeiset_viidakkosuomalaiset_81329.html#media=81347

NEUVOSTO-KARJALA

(1920–30)

socialistinen, 6000–8000 asukasta

Tenhusen perhe

Corganin perhe

FINNISH UTOPIAN COMMUNITIES
OF THE KARELIA-FEVER

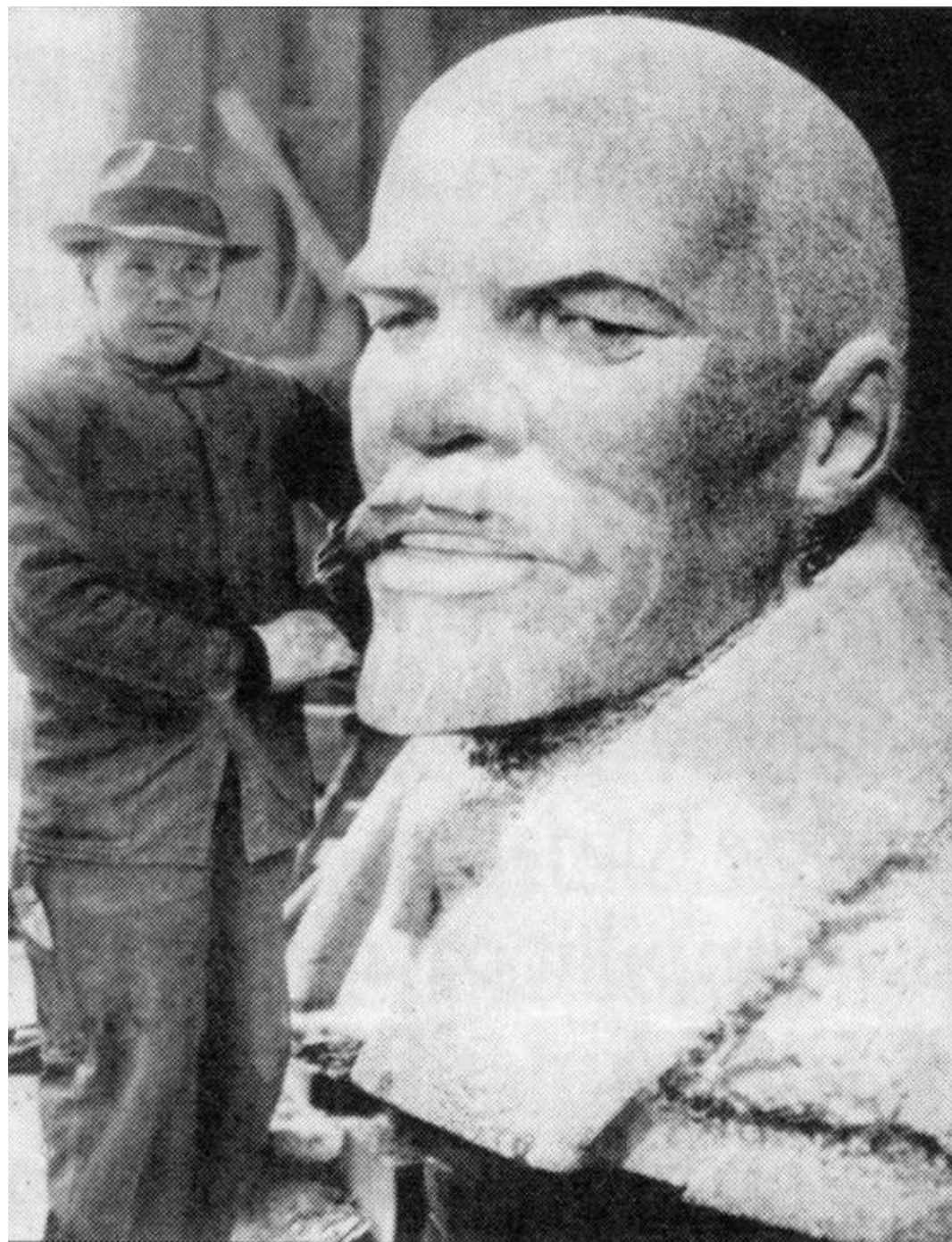

Nizhny Karjalassa

Useimmat Neuvosto-Karjalaan muuttaneet olivat alansa ”huippuammattilaisia. Kuvassa Kontupohjan ”paras prikaati”.

Amerikansuomalainen kuvanveistäjä Viktor Rimpilä päätyönsä, Leninin patsaan, vieressä Petroskoissa 1933.

JAD HASHMONA

Israel (1971–)

uskonnollinen, n. 100 asukasta

Kibbutzille pääsyä joutui odottamaan kolme vuotta. Sen ajan suomalaiset asuivat teltoissa ja parakeissa Jad Hashmonan tilalla.

1980- ja 1990-luvulla Boliviaan

Intialainen suurmaanomistajaperhe on myynyt suomalaisille Boliviaa.

Bolivia

- Presidenttivaltainen tasavalta
- 1 098 581 km² (n. kolme kertaa Suomen pinta-ala)
- n. 6 000 000 asukasta

Suomalaisten maita on lähellä Tres Crucesin kylää.

Suomalaisia Boliviaan viljelijöiksi

Pertti ja Leila Kuparinen ovat lähdössä kauaksi Espoosta. He ovat ostaneet 500 hehtaaria maata Boliviaasta. Kupariset ovat päättäneet ryhtyä maanviljelijöiksi, vaikka pensaikkoiset sarat ovat vielä suurimmaksi osaksi rai-vaamatta.

Myös Kuparisten naapurit **Else-Maj Björkqvist** ja hänen miehensä **Juhani Mouhu** aikovat muuttaa elämäänsä.

Juhani Mouhu etsi Boliviasta mineraaleja puolittuista vuotta siten. Hän toi uutisen uudelta mantereelta; hehtaari viljelyskelpoista maata maksaa 50 dollaria. Mouhu ja Björkqvist ostivat noin 250 000 markalla 1 500 hehtaaria Boliviaa.

"Ihminen on luotu elämään 40 vuoden periodeissa. Useimmat meistä lähtijöistä ovat nelikym-

piisiä. Lapset ovat lähteneet maailmalle ja meillä on viimeinen hetki tehdä jotakin uutta", Björkqvist kertoo.

Bolivian pääkonsulin **Osmo Raution** mukaan parikymmentä Boliviaan lähtijää on asioinut konsulaatissa. Konsulaatista voi hankkia viisuminpidennyksen ja espanjankielisen virkatodistuksen maanostoa varten. Molemmat todistukset saa kuitenkin myös paikasta päältä.

Tiloilla on tarkoitus viljellä soijaa, auringonkukkaa ja vehnää. Bolivian itäisen Santa Cruzin maakunnan hedelmällinen maaperä on houkuttellut väkeä myös muualta kuin Suomesta. Boliviasa on paljon saksalaisia, japanilaisia ja kanadalaisia siirtolaisia.

Kuparisten mukaan suomalaisilla on Boliviassa yhteensä noin

30 000 hehtaaria maata. Suurin osa tilallisista on vielä Suomessa, mutta elämänmuutos on jo toisia.

"Bolivian valtio on ollut myönteinen, koska sillä ei ole varaa investoida maatalouteen", Björkqvist kertoo.

Pääomaa Boliviaan

Bolivian talouspolitiikka tekee ulkomaisen maanomistuksen mahdolliseksi. Poliittikan tavoitteena on houkuttaa velkaiseen ja köyhään maahan ulkomaista pääomaa.

Pääosa Bolivian väestöstä asuu maan itäosien ylänköalueilla. Länsi-Bolivian Santa Cruzin, Benin ja Pandon trooppiset alangot

ovat suurimmaksi osaksi hyödynnettäviä. Niiden asuttaminen paikallisella väestöllä on epäonnistunut.

Kuparisten maat sijaitsevat lähellä Tres Crucesin kylää, sata kilometriä Santa Cruzin kaupungista itään.

Länsin pääkaupunki Santa Cruz on rikas ja eurooppalainen kokaiinin kauppakeskus. Koka-pensaat kuitenkin kasvatetaan lännen vuoristoseuduilla. Pääkonsuli Raution mukaan suomalaisia on myös lähempänä Cochabamban maakunnassa.

"Suomalaisten maat ovat pääasiassa pensaikkoa, jota on toistaiseksi raivattu vain vähän. Rai-vaukset on tarkoitus teettää bolivialaisella firmalla ja työllistää siten paikallista väestöä. Maatyöläisten palkat ja muutkin tuotan-

tokustannukset ovat siellä hyvin pienet", Pertti Kuparinen kertoo.

Intiaanien mailla

Bolivian väestöstä yli puolet on intiaaneja ja noin kolmannes valkoisten ja intiaanien jälkeläisiä mestitsejä. Valkoista yläluokkaa on hieman yli kymmenen prosenttia. Intiaanit elävät edelleen suureksi osaksi luontaistaloudessa ja heidän elintonsa on hyvin matala.

"Emme mene sinne ketään riistämään, mutta ihan samalla tavalla olisi väärin ajatella että menimme hyväntekijöiksi. Me menemme viljelemään maata", Leila Kuparinen kertoo.

"Mutta kyllä me olemme erit-

täin hyvin toimeentulevia ihmisiä, jos kaikki onnistuu."

Kaikki suomalaiset lähtijät ovat Kuparisten mukaan olleet toistaiseksi pienyrittäjiä ja maanviljelijöitä.

Kupariset jakavat tietoa etelän multamaista. Heidän lehti-ilmoituksensa on herättänyt kiinnostusta eri puolilla Suomea. Yrittämisen rajoituksiin ja penseään maatalouspolitiikkaan kyllästyneet ovat ajatelleet tilaisuutensa tulleen.

"Emme me kuitenkaan ihan seikkailijoita ole, rohkeita kylläkin. Jos epäonnistutaan niin siten ollaan 100 000 markkaa köyhempiä, mutta ainakin on yritetty", Pertti Kuparinen miettii.

"Ei ole tarkoitus polttaa siltoja takana, kyllä tänne kuraan joskus haluaa takaisin", Björkqvist lisää.

Kaikki suomalaiset lähtijät ovat Kuparisten mukaan olleet toistaiseksi pienyrittäjiä ja maanviljelijöitä.

Kupariset jakavat tietoa etelän multamaista. Heidän lehti-ilmoituksensa on herättänyt kiinnostusta eri puolilla Suomea. Yrittämisen rajoituksiin ja penseään maatalouspolitiikkaan kyllästyneet ovat ajatelleet tilaisuutensa tulleen.

”Emme me kuitenkaan ihan seikkailijoita ole, rohkeita kylläkin. Jos epäonnistutaan niin sitten ollaan 100 000 markkaa köyhempiä, mutta ainakin on yritetty”, Pertti Kuparinen miettii.

”Ei ole tarkoitus polttaa siltoja takana, kyllä tänne kuraan joskus haluaa takaisin”, Björkqvist lisää.

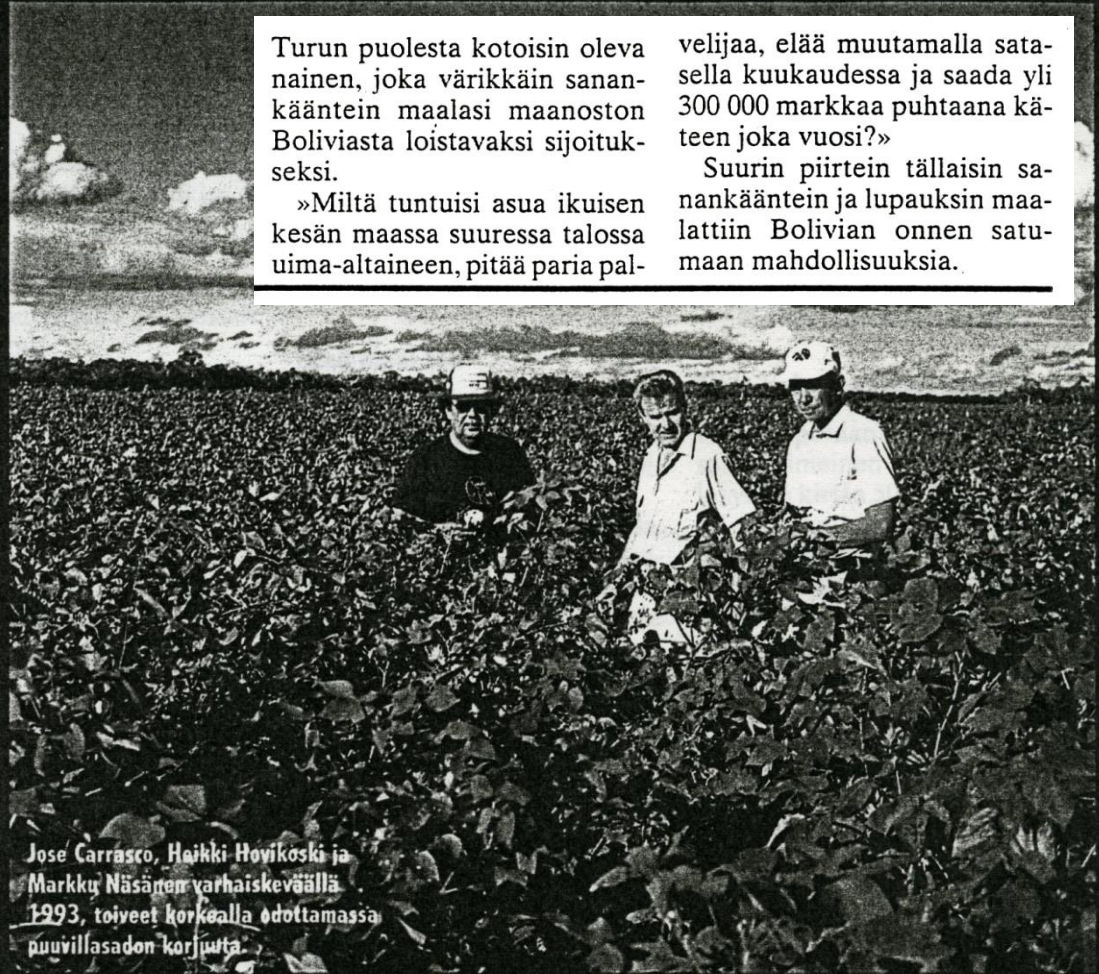
”Maa loi enemmän murheita kuin siunausta”

Turun puolesta kotoisin oleva nainen, joka värikkäin sanankääntein maalasi maanoston Boliviasta loistavaksi sijoitukseksi.

»Miltä tuntuisi asua ikuisen kesän maassa suuressa talossa uima-altaineen, pitää paria pal-

velijaa, elää muutamalla satsella kuukaudessa ja saada yli 300 000 markkaa puhtaana käteen joka vuosi?»

Suurin piirtein tällaisin sanankääntein ja lupauksin maalattiin Bolivian onnen satumaan mahdollisuuksia.

Jose Carrasco, Heikki Hovikoski ja Markku Näsänen varhaiskevällä 1993, toiveet korkealla odottamassa puuvillasadon korjuntaa.

– Harmi, että olin näyttelijänä huonossa näytelmässä, mieluummin olisin esiintynyt menestystarinassa. Heikki Hovikosken vetämällä tilalla kaikki mikä voi mennä pieleen, meni pieleen. Laponia oli kuitenkin yksi harvoista ammattimaisesti hoidetuista tiloista.

siirtokunta	sijainti	vuodet	tyyppi	asukasluku
Uusi Jerusalem	Sierra Leone	1792-1792	uskonnollinen, valistusaate	
Amurinmaan yhtiö	Strelok, Venäjä	1868-1872	socialistinen	50 asukasta
Chillagoa	Queensland, Australia	1900-1900	socialistinen	80 asukasta
Sointula	Malkosaari, Brittiläinen Kolumbia, Kanada	1901-1905	socialistinen	1000 asukasta
Sammon takojat	Brittiläinen Kolumbia, Kanada	1905-1912	socialistinen, teosofianen	50 asukasta
Red Deer -suunnitelma	Alberta, Kanada	1899-1899	nationalistinen	
Itabo	Kuuba	1904-1908	nationalistinen, socialistinen	50 asukasta
Ponnistus	Kuuba	1906-1909	socialistinen	50 asukasta
Redwood Valley	Kalifornia, Yhdysvallat	1912-1932	socialistinen, osuustoiminta	120 asukasta
Georgian Osuusfarmi	Georgia, Yhdysvallat	1921-1966	socialistinen	150 asukasta
Karjala-kuume	Neuvosto-Karjala	1920-1930	socialistinen	6000-8000 asukasta
Paradiso-suunnitelma	Riviera, Ranska	1925-1927	vegetaristinen	
Penedo	Itatiaia, Rio de Janeiro, Brasilia	1929-1940	vegetaristinen, uskonnollinen	150 asukasta
Viljavakka	Dominikaaninen tasavalta	1930-1944	vegetaristinen	140 asukasta
Colonia Finlandesa	Misiones, Argentiina	1906-1940	socialistinen, nationalistinen	500 asukasta
Colonia Villa Alborado	Paraguay	1920-1940	vegetaristinen	60 asukasta
Jad Hashmona	Israel	1971→)	uskonnollinen	100 asukasta

Teuvo Peltoniemi

*" Utopia , an ideal commonwealth whose inhabitants exist under seemingly perfect conditions."
– Encyclopaedica Britannica*

- Kohti parempaa maailmaa
- Towards a Better World
- Mot en bättre värld
- Auf eine bessere Welt
- Hacia un mundo mejor
- Vers un meilleur monde
- В лучший мир (pdf)

The Finnish Utopian Emigration Site honors in 2012 the two Finnish utopian settlements in CUBA. **Itabo (1904)** and **Ponnistus (1906)** were established by Finns most of whom had tried emigrant life in the USA. The communities were based on national and socialist ideas. (Decades before Castro!)

Our cover photo shows a 2009 view of the "American colony corner site" in Itabo, where the Finnish utopian community struggled until 1908. Even after that many Finns remained as individual farmers. The Cuban horse rider, oldest gentleman in the village, still remembers his parents telling about the Finns.

More text and photos about the Finnish utopian ventures in Cuba will appear later.

www.utopias.info last updated December 20, 2012

<http://www.sosiomedia.fi/utopia>

TEUYO PELTONIEMI

Kohti

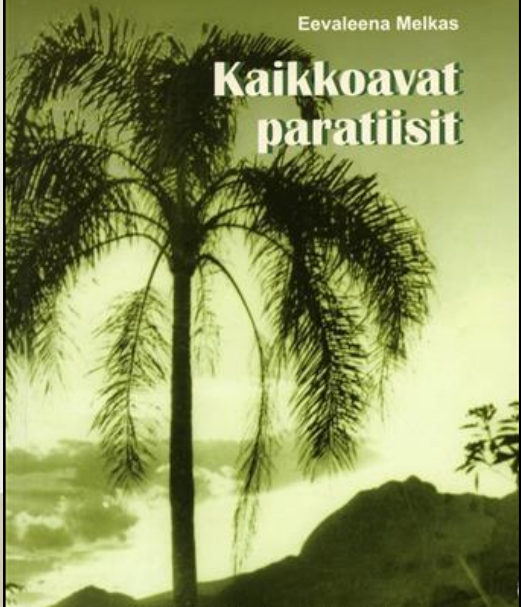
PÄREMPAA MAAILMAA

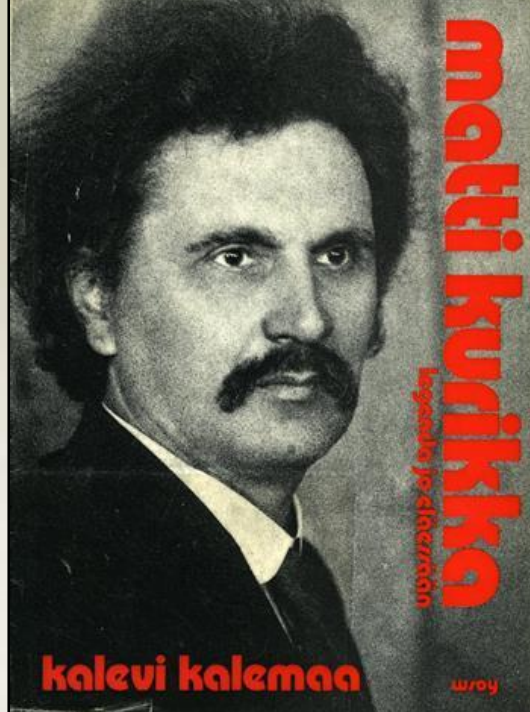
Ohara

Eevaleena Melkas

Kaikkoavat paratiisit

Suomalaisten siirtokuntien aatteellinen tausta ja perustamisvaiheet Brasillassa ja Dominikaanisessa tasavallassa n. 1925–1932

Matti Kurikka
Legenda ja elämänsä

kalevi kaleman

wroy

Olavi Lähteenmäki

COLONIA FINLANDESA

Uuden Suomen perustaminen
Argentiinaan 1900-luvun alussa

REINO KERO NEUVOSTO-KARJALAA RAKENTAMASSA

Pohjois-Amerikan suomalaiset
tekniikan tuojina 1930-luvun
Neuvosto-Karjalassa

SOINTULA

ISLAND UTOPIA

PAULA WILD

AIKA

Maaliskuun 15 p. 1904.

TOIMITTAJAT:

MATTI KURIKKA. AUSTIN MOKELA.

Kirjotukset varustetaan tekijänsä nimellä, osotukseksi, että he — yksin — ovat vastuunalaiset niissä esiintyvistä mielipiteistä.

TILAUS-HINNOISTA y. m. katso ilmoitusta taka-sivulla.

MUISTOJA „MALKOSAARELTA“

KUUKA JA KUUKAUSIEN „KOLETTA MANSINI“ KOMMUNISISTISESTÄ SIIRTOLA-VIRTAksestä SOINTULASSA, MALCOLM SARKELLA, BRITILÄIS-COLUMBIAN KANTINIKOLLA KANADASSA U. 1901—1903 . . .

KIRJOITTAJAT

KAAPRO JÄÄSKELÄINEN
(JA S. PÄIKELÄ)

MATTI HALMINEN

SOINTULA

KALEVAN KANSAN JA
KANADAN SUOMALAISTEN
HISTORIAA

Siirtolaisuusinstituutti
Migrationsinstitutet – Institute of Migration

► In English ► På svenska

Valitse sivu ▼

Etusivu Artikkelit Tilastot Kauppa Näyttelyt Uutiset Linkit ► Yhteystiedot

► Toiminta

Yleisesittely
Arkisto
Kirjasto
Tutkimus
Siirtolaisrekisteri
Julkaisut

► Henkilökunta

► Pohjanmaan
aluekeskus

► Hakutietokannat

Kirjallisuushaku
Kuva-arkisto
Siirtolaisrekisteri

f Si Facebookissa

Historiallisia julkaisuja

Alla olevat julkaisut ovat PDF-tiedostomuodossa. Jos selaimeesi on asennettu tarvittava ilmainen pdf-lisäosa, voit avata julkaisut suoraan selaimessa luettavaksi. Jos haluat tallentaa tiedoston kiintolevylle myöhemmin luettavaksi klikkaa linkkiä hiiren oikealla näppäimellä ja valitse "Tallenna linkki ..." (Save link ...).

HUOM! Joidenkin tiedostojen koko on varsin suuri ja niiden lataaminen voi sen vuoksi kestää useita minutteja.

🇫🇮 Suomenkieliset

- Amerikansuomalaisten historia, osa 1 (S. Ilmonen 1919)
- Amerikansuomalaisten historia, osa 2 (S. Ilmonen 1923)
- Amerikansuomalaisten historia, osa 3 (S. Ilmonen 1926)
- Amerikansuomalaisten sivistyshistoria, osa 1 (S. Ilmonen 1930)
- Amerikansuomalaisten sivistyshistoria, osa 2 (S. Ilmonen 1931)
- Amerikan ensimmäiset suomalaiset (S. Ilmonen 1916, 118 s.)
- Delawaren suomalaiset (S. Ilmonen, 1938, 120 s.)
- Delaware-albumi 1638–1938 Amerikkaan saapuneet ensimmäiset suomalaiset siirtolaiset (1938, 88 s.)
- Muista kotiasi - Kehotussanoja siirtolaisille ja merimiehille (S. Ilmonen, 1908)

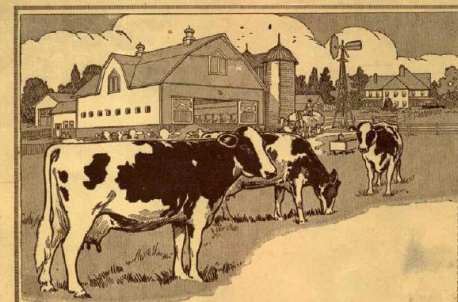
Siirtolaisuusinstituutti
Eerikinkatu 34
20100 Turku

Avoinna:
ma-pe 8.15-16.00

Puh. 02-2840 440
Fax 02-2333 460

Sähköposti

SUOMALAISTEN OSUUSFARMII
GEORGIASSA

KUSTANTANUT
FAIRFIELD CO-OPERATIVE FARM ASSOCIATION
McKINNON via JESUP, GEORGIA

Ladattavissa verkkosivustolta:

<http://www.migrationinstitute.fi/pdf/index.php>

Lisätietoja Suomen siirtolaisuuden historiasta

